



འབྲུག་གི་བཟོ་བྱ་ལཱ་ལེན་གྱི་སྲིད་གྲུབ།

# TOURISM POLICY

OF THE KINGDOM OF BHUTAN



Tourism Council of Bhutan



*“..... in the 1970’s, tourism as an industry was only introduced after the coronation of His Majesty the Fourth Druk Gyalpo. It was suggested to us then that Bhutan would benefit economically from bringing in as many tourists as possible into the country. At that time, Bhutan was largely unknown to the outside world. And yet, with Drukgyal Zhipa at the helm, we had the confidence to make our own decisions- to decide that our approach to tourism policy would be that of high value low volume. It seemed counter-intuitive at a time when tourists to Bhutan were so few. There were many skeptics. But because of that policy, Brand Bhutan emerged. And you see the results of that policy for yourselves today. People who make it to Bhutan feel privileged to be our guest. In hindsight, we realize the profound wisdom of that decision, but we could have easily gone the other way, had it not been for that conviction we had to forge our own path, our future, and our destiny”*

**His Majesty the Druk Gyalpo, 11th Convocation of RUB in 2016**



བལྟ་བཤམ་ལས་སྤེའདི་ སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ རོན་གྲངས་ལུ་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཚོག་ གཤེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་མཛད་གནང་པའི་  
ཤུལ་ལུ་རྒྱུ་མ་གཅིག་ འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་མ་ཚད་ དེའི་སྐབས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ འཛེམ་སྒྲིང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཚུ་ནང་ ཡོད་ས་  
གྲགས་མེད་པ་ལས་ གཞན་ག་ར་གིས་ བལྟ་བཤམ་པ་ག་དེ་མངའ་མངའ་བའི་ཚུགས་པ་ཅིན་ དེ་དང་འབྲུག་ལུ་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལེ་ཕན་  
ཤེས་མི་ མངའ་བའི་ཅིག་ཐོན་ཡོད་ཀྱང་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཚོག་གི་ དབུ་ཁྲིད་བཟང་པོའི་འོག་ལུ་ བལྟ་བཤམ་མངའ་བའི་ལེ་  
ཕན་འདི་གནས་སྐབས་ཅིག་གི་རོན་ལུ་ཨིན་མ་ མཚུན་ཏེ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བལྟ་བཤམ་འདི་མ་འོང་ཡུན་བརྟན་གནས་ཚུགས་པའི་  
སྤྱིད་བྱུས་ རིན་ཐང་ཆེབ་ གྲངས་ལ་ཉུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཅན་ཅིག་ གཞི་བཙུགས་མཛད་སྐབས་ འགོ་ཐོག་ལུ་ འབྲུག་ལུ་བལྟ་བཤམ་འོང་  
བའི་གྲངས་ལ་ཉུང་མ་ལས་ མི་མངགི་སེམས་ཁར་ སྤྱིད་བྱུས་དེའི་ག་ཤེས་མེད་པའི་འཆར་སྤྱང་འབྲུང་བཞིན་དུ་ དོགས་པ་ཡང་ལེ་ག་  
བསགས་ཏུག། ཨིན་ཅུང་ སྤྱིད་བྱུས་དེ་ལུ་བརྟེན་ དེའི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ འཛེམ་སྒྲིང་ནང་ བལྟ་བཤམ་གྱི་ས་གནས་ ཡོད་ས་  
གྲངས་ཅན་སྤེ་ བརྟེ་འཛོག་འབད་མ་མཚན་ འབྲུག་ལུ་འོང་མི་མཁྱེན་མ་ཚུ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལྟོད་མི་འདི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཅིག་སྤེ་ བརྟེ་  
འཛོག་འབད་མི་འདི་ ག་ར་གིས་མཐོང་ཚུགས་པ་ལས་ དེ་འབད་མ་ལས་ དེའི་གཉིང་ཟབ་པའི་གོས་ཚོད་དེ་གི་ཕན་ལུ་ ཉ་གོ་མ་ཨིན་  
ཅུང་ གལ་སྤྱིད་ དེ་བསྐྱུང་ དབའམ་འདི་རིན་ཅན་གྱི་ཕམ་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཚོག་ མ་འོངས་མཐར་བུག་གི་ལམ་བཟང་སྤེ་  
འགྲོ་ཚུགས་པའི་ ཐུགས་སྦྱོར་ཤུགས་ཅན་ཅིག་ གནང་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ལམ་དེ་འཛམ་རྒྱུ་ཏོང་ཏོང་འབད་གཞན་ཅིག་ལས་ཕར་ ཡར་སོང་  
འོང་།”

མི་དབང་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ འབྲུག་རྒྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སློབ་སྤྱིའི་ མཐོ་རིམ་མཐར་  
འགྲོལ་མཛད་སྤྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཐེངས་ ༡༡ པའི་སྐབས་ཀྱི་གསུང་བཤམ།

## FOREWORD

The Tourism Council of Bhutan is pleased to announce the Tourism Policy of the Kingdom of Bhutan 2021.

The policy envisions to promote Bhutan as a *green, sustainable, inclusive, and a high-value tourism destination* guided by the policy of 'High-value, Low volume' tourism to contribute to the overall socioeconomic development of the country. The policy sets the agenda and direction for sustainable tourism development in the country through key reform measures and institutional strengthening.

Tourism has the potential to create greater benefits across its diverse value chain benefiting various sections of society. It is important that the type of tourism and the reforms thereof are in the larger interest and future benefits of the industry and country. Further, given the multi-sectoral nature of the tourism industry, it is important that engagement, partnerships, and collaborations at all levels are strengthened and tourism-friendly sector policies and plans are given the highest considerations by the sector stakeholders for tourism to grow and benefit all.

Tourism is a strategic and valuable asset like any other natural resources for the country and people and hence critically important to harness its benefits in a sustainable manner, acceptable to our society and strengthening rather than undermining our nature, culture, tradition religion, and more importantly to avoid short term quick material gains.

The current COVID-19 pandemic has created unprecedented impacts for people and economics with tourism being one of the most impacted. It has also given us the opportunity to rethink, review, and reset to become more robust and resilient as we strive towards recovery.

The promotion and development of sustainable tourism are even more relevant in the current context with the pandemic. It is now important for us to build on the foundation that we have with robust reforms that will bring greater benefits for all through sustainable and inclusive tourism.

It is my sincere hope that the Tourism Policy of the Kingdom of Bhutan, 2021 will guide and benefit the industry stakeholders and the country in promoting sustainable tourism.



Lyonpo/Dr.Tandi Dorji,  
Minister for Ministry of Foreign Affairs/ Chairperson  
Tourism Council of Bhutan

# ཚེད་བརྗོད

དེའི་འབྲུག་བཟུ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ དགའ་ཚོར་གྱི་གོ་ལས་ འབྲུག་གི་བཟུ་བཤལ་སྲིད་བྱུས་འདི་ མི་མང་ལུ་གསལ་སྟོན་ འབད་ལཱ་ཡིན།

སྲིད་བྱུས་ཀྱི་འཆར་སྤྲོད་གཙོ་བོ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ བཟུ་བཤལ་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་གཞི་རྩ་དོ་བོ་ རིན་ཐང་ཆེ་བ་ རྒྱངས་ལ་ ཉུང་བ་ཟེར་བའི་ཐོག་ རང་བཞིན་དང་མཐུན་མ་ ཡུན་བརྟན་ཅན་ ཀྱན་ཚང་དང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་བཟུ་བཤལ་ས་ཁོངས་གཅིག་སྡེ་ ཡར་འཕར་གཏང་ནི་དང་ བཟུ་བཤལ་ལས་བརྟེན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སྤྱིར་བཏང་མི་སྡེའི་དབལ་འབྱོར་འགོད་འཕེལ་ལུ་ཕན་ཐོག་འབྱུང་ ཚུགས་པ་ཚོ་ཞི་ཡིན། སྲིད་བྱུས་འདི་གི་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དང་ བཟུ་བཤལ་གཙུག་སྡེ་ཙུ་བརྟན་བཟོ་ཐོག་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ བཟུ་བཤལ་ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ ལམ་སྟོན་གཏང་ནི་ཡིན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ བཟུ་བཤལ་ལུ་བརྟེན་སྤོད་མི་ཆ་མཉམ་ལུ་ བཟུ་བཤལ་ལས་བརྟེན་ ཁེ་ཕན་ཡར་ཕྱག་གཏང་ཚུགས་པའི་ ཏུས་པ་ཡོད་པ་ལས་ བཟུ་བཤལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་ དེར་བསྐྱེད་གྱི་ལེགས་བཅོས་ཚུ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་མི་མང་དང་མ་འོངས་བཟུ་བཤལ་ ལས་སྡེ་གི་མཐའ་དོན་གཟིགས་དགོས་གལ་ཆེ། དེ་མ་ཚད་ བཟུ་བཤལ་ལས་སྡེ་འདི་ནང་ ལས་སྡེ་མང་ཤོས་ཅིག་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ བཟུ་བཤལ་ ཡར་ཕར་དང་ མི་མང་གི་ཁེ་ཕན་ལུ་ ལས་སྡེ་གཞན་དང་ གཅིག་མཐུན་དང་ མཉམ་འབྲེལ་སྤྱིར་སྤྱོད་བཟོ་དགོས་དང་ གཞན་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ལུ་ཕན་པའི་སྲིད་བྱུས་དང་ འཆར་གཞི་ཚུ་ལུ་གཙོ་བོ་སྟོན་དགོས་ ཡིན།

བཟུ་བཤལ་འདི་ རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་དངོས་གཞན་བབུམ་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་མེར་གྱི་དོན་ལུ་སྤྱིར་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་དངོས་ཡིན་མ་ལས་ རྒྱ་དངོས་འདི་ནམ་རང་འབད་རུང་ མི་སྡེ་ནས་ཀྱང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་ ཁེ་ཕན་ཚུ་ཡུན་བརྟན་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ རང་བཞིན་ གནས་སྤངས་ སྤར་སྤོལ་ལམ་ལུགས་བཟང་པོ་དང་ ཚོས་ལུགས་ཚུ་ཉམས་མ་བཅུག་པར་ སྤོད་དགོས་མ་ཚད་ ལག་ཆེ་ཤོས་རང་ ཏུས་ནམ་རང་འབད་རུང་ ཏུས་ཡུན་ཐུང་ཀྱི་ཅིག་གི་ཁེ་ཕན་ལུ་གཟིགས་ནི་མེད་འོང།

མ་གཞི་ ནང་ཡམས་ཀོ་ལྷོ་ཧོ-༡༩ གིས་ མི་མང་ལུ་ སྤར་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་དངོས་ལུ་ཉམས་སྤྱོད་ཡོད་པ་བཞིན་ བཟུ་བཤལ་གྱི་ དབལ་འབྱོར་ལུ་ཡང་ གཞོན་པ་སྤོལ་རྒྱབ་ཡོད་རུང་ དེའི་ བཟུ་བཤལ་འདི་སྤར་ག་ཡིན་མ་ འགོ་བཙུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ ནད་

ཡམས་གིས་ ང་བཅས་ལུ་ མཚོ་བསམ་ལོག་གཏང་སྡེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་ བཟུ་བཤལ་འདི་ ལྷོ་བས་ཅན་དང་ རྒྱིང་ རྒྱི་སྡེ་ འགོ་བཙུགས་ནི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཅིག་ཟེར་ཞུ་ནི་ཡིན།

ལྷག་པར་དུ་ ད་རེས་ནད་ཡམས་ལས་བརྟེན་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཡུན་བརྟན་བཟོ་བཤམ་ ཡར་ཕར་དང་ གོང་འཕེལ་གཏང་  
དགོས་ལེས་པར་དུ་ཡོད་པ་ལས་ བཟོ་བཤམ་གྱི་ཁེ་ཕན་རྒྱ་ གར་གིས་ཡུན་བརྟན་ཐོབ་ཚུགས་པ་སྟེ་ ལེགས་བཅོས་གཞི་འབྲུམ་སྤོང་  
སྤྱི་བརྟུགས་དགོས་ལག་ཆེ།

དེ་འབད་མ་ལས་ ངར་འི་ཁ་ཐུག་ལས་ འབྲུག་བཟོ་བཤམ་གྱི་སྤྱི་བརྟུགས་ ༡༠༡། ཅན་མ་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་  
སྟེ་ཡུ་ ཡུན་བརྟན་བཟོ་བཤམ་ཡར་ཕར་གཏང་ནི་ལུ་ ཁེ་ཕན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་འོང་མཚོ་བའི་རེ་སྟོན་ལུ།



སྟོན་པོ་ རྟོག་པར་ ཉམ་གྲིབ་དོ་རྗེ།  
ཕྱི་འབྲེལ་སྟོན་པོ་ ལྷི་འཛིན།  
འབྲུག་བཟོ་བཤམ་ཚོགས་སྟེ།

# Table of Contents

Acronyms .....	12
Glossary .....	14
1 Introduction .....	20
2 Rationale .....	22
3 Title, Commencement and Application .....	28
4 Guiding Principles .....	30
5 Vision .....	32
6 Objectives .....	32
7 Policy Statements .....	34
7.1 Sustainable Tourism Development .....	34
7.2 Positioning Tourism in Development Policies and Programmes ....	40
7.3 Strengthen Tourism Governance and Institutional Setup .....	40
7.4 Improvement of Tourism Products and Investment Environment ..	42
7.5 Seasonal and Geographical Spread of Tourism .....	48
7.6 Standard and Quality .....	50
7.7 Human Resource Development .....	54
7.8 Partnerships and Collaborations .....	54

# དཀར་ཆག་

ཚོགས་སྐྱོད་དོན་ལྟན། .....	༡༩
ཚོགས་དོན་འགྲེལ་བཤད། .....	༡༥
༡ དོ་སྤྱོད། .....	༢༡
༢ བྱུང་སྐད་དོན། .....	༢༣
༣ མཚན་གནས། འགོ་གཙུག་གསལ་སྒྲིབ་ཚེས་དང་ སྦྱོར་འཇུག། .....	༢༩
༤ ལམ་སྦྱོན་གཞི་རྩ། .....	༣༡
༥ འཆར་སྐྱེད། .....	༣༣
༦ དམིགས་དོན། .....	༣༣
༧ སྲིད་བྱུས་ཀྱི་གནད་བཤད། .....	༣༥
༧.༡ ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤུ་བོད་འཕེལ། .....	༣༥
༧.༢ སྲིད་བྱུས་བོད་འཕེལ་དང་ ལས་རིམ་རྒྱ་ལྡན་ བལྟ་བཤུ་ཀྱི་གནས་རིམ་བཟོ་ཞི། .....	༤༡
༧.༣ བལྟ་བཤུ་འཛིན་སྦྱོར་དང་ གཙུག་སྡེ་གཞི་བཙུགས་ཅུ་བརྟན་བཟོ་ཞི། .....	༤༡
༧.༤ བལྟ་བཤུ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ མ་ཅུ་གཞི་བཙུགས་ཡར་འཇུག། .....	༤༣
༧.༥ བལྟ་བཤུ་ཀྱི་དུས་ཚོད་དང་ ས་ཆའི་དར་ཁྱབ། .....	༤༩
༧.༦ གནས་ཚད་དང་སྤྱི་ཚད། .....	༥༡
༧.༧ མི་སྡོམས་བོད་འཕེལ། .....	༥༥
༧.༨ མཉམ་སྦྲེལ་དང་མཉམ་ལས། .....	༥༥



7.9 Inclusive and Integrated Tourism .....	56
8 Role of Stakeholders .....	58
9 Formulation, coordination and implementation .....	68
10 Monitoring and Evaluation .....	70
11 Amendment .....	70

༢.༩	ཀུན་ཚང་དང་གཅིག་སྒྲིལ་བལྟ་བཤམ། .....	༥༢
༤	འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྒྲེའི་ལྷ་འགན། .....	༥༩
༩	བསྐྱེད་ལས་བཀོད་མཉམ་འབྲེལ་དང་ལག་ལེན། .....	༤༩
༡༠	ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ། .....	༢༡
༡༡	འབྲི་སྒྲོན། .....	༢

## Acronyms



CSO	Civil Society Organisation
GNH	Gross National Happiness
GNHC	Gross National Happiness Commission
GPMD	Government Performance Management Division
ICT	Information and Communication Technology
LG	Local Government
MDPR	Minimum Daily Package Rate
MICE	Meetings, Incentive, Conventions and Events
RGOB	Royal Government of Bhutan
SDF	Sustainable Development Fee
SDG	Sustainable Development Goals
TCB	Tourism Council of Bhutan
TCBS	Tourism Council of Bhutan Secretariat
USP	Unique Selling Proposition
USD	United States Dollar

# ཚིག་སྲིད་དོན་ཕྲན།

CSO	མི་སྡེ་གཞུང་མིན་ལས་ཚོགས།
GNH	རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས།
GNHC	རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས།
GPMD	གཞུང་སྲིད་མཚོག་འགྲུར་ལས་འབྲེལ་འཛིན་སྲིད་སྡེ་ཚན།
ICT	བརྗོད་འཕྲུལ་རིག།
LG	ས་གནས་གཞུང་།
MDPR	ཉིན་བརྗེ་བཟོ་བཀའ་ལུགས་སྲིད་འཕྲུལ་ཉུང་མཐའ།
MICE	ཞལ་འཛོམས་སྲོལ་རྒྱུས་གོས་ཚོགས་དང་འབྲེལ་སྦྲུལ།
RGOB	དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་།
SDF	ཡུན་བརྗེ་བོད་འཕེལ་གླ་ཡོན།
SDG	ཡུན་བརྗེ་བོད་འཕེལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ།
TCB	འབྲུག་བཟོ་བཀའ་ལུགས་ཚོགས་སྡེ།
TCBS	འབྲུག་བཟོ་བཀའ་ལུགས་སྡེ་འཛིན་ཡིག་ཚང་།
USP	དམིགས་བསལ་ཚོང་ལམ་གོས་འཆར།
USD	ཡུ་ཨེ་སི་ཱོ་ལར།

## Glossary



**Tourism:** Refers to the activity of a visitor and includes trips away from one's usual environment (residence) for any purpose other than employment by a resident entity in the place visited. The duration of stay shall be as prescribed by the Immigration Act of the Kingdom of Bhutan.

**Tourist:** Refers to all visitor who travels to a country (inbound / outbound tourism) or place (domestic tourism) other than that in which he/she has his/her usual residence, and whose purpose of the visit is other than employment by a resident entity in country/place visited. The duration of stay shall be as prescribed by the Immigration Act of the Kingdom of Bhutan.

**Domestic Tourism:** Comprises the tourism activities of a resident within the country of reference.

**Inbound tourism:** Comprise of tourism activities of non-resident visitors within the country of reference on an inbound tourism trip.

**Outbound Tourism:** Comprises the tourism activities of a resident of a country outside the country of reference.

**Tourism Industry:** Is a cluster of production units in different industries that provide consumption goods and services for visitors. Such industries are called tourism industries because visitor acquisition represents a significant share of their supply that, in the absence of visitors, their production of these would cease to exist in meaningful quantity. This includes accommodation, travel, food and beverage services, guiding services, national parks, museums, entertainment etc.

# ཚིག་དོན་འགྲེལ་བཤམ། ལྷོ་ལྷོ་

**བལྟ་བཤམ།** བལྟ་བཤམ་ཟེར་མི་འདི་ བལྟ་བསྐྱོར་པ་གི་ལས་སྤྱོད་ ལཱ་གཡོག་གི་དོན་ལུ་མེན་པར་ དགོས་དོན་གཞན་ གྱི་དོན་ལུ་ རང་སོའི་སྲོད་ས་ལས་ ས་གནས་གཞན་ཁར་ ལྟ་སྐྱོར་འབད་མི་ཚུ་ལུ་གོ། སྲོད་ནི་གི་དུས་ལུན་དེ་ཡང་ འབྲུག་ གི་ཕྱི་མི་ནང་སྐྱོད་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་འབད་དགོ།

**བལྟ་བཤམ་པ།** བལྟ་བཤམ་པ་ཟེར་མི་འདི་ ཁོ་/ཁོ་གིས་ རང་སོའི་སྲོད་ས་ལས་ རྒྱ་ནང་འགྲུལ་/ཕྱི་འགྲུལ་བལྟ་ བཤམ་པ། རྒྱལ་ཁབ་ནང་ན་དང་ ཕྱི་ཁར་འགྲོ་ནི་ ཡང་ན་ ས་གནས་སམ་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ལུ་རང་ རྒྱ་ནང་འཁོད་ བལྟ་བཤམ་པ། ལཱ་གཡོག་གི་དོན་ལུ་མེན་པར་ དགོས་དོན་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་ ལྟ་སྐྱོར་ནང་འགྲོ་མི་ཚུ་ལུ་གོ། སྲོད་ནི་ དུས་ལུན་དེ་ཡང་ འབྲུག་གི་ཕྱི་མི་ནང་སྐྱོད་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་དེ་ཡོད།

**ནང་འཁོད་བལྟ་བཤམ་པ།** རང་འཁོད་བལྟ་བཤམ་པ་ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ལུ་རང་ གནས་སྲོད་ཚུ་གི་ བལྟ་ བསྐྱོར་གྱི་ ལས་སྤྱོད་ལུ་གོ།

**ནང་འགྲུལ་བལྟ་བཤམ་པ།** རང་འགྲུལ་བལྟ་བཤམ་པ་ཟེར་མི་འདི་ འགྲེལ་གཏུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ལུ་ གནས་སྲོད་ མེན་མི་འུ་སྐྱོར་པ་ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ན་འགྲུལ་བསྐྱོད་འབད་བའི་ བལྟ་བཤམ་པ་གི་ལས་སྤྱོད་ལུ་གོ།

**ཕྱི་འགྲུལ་བལྟ་བཤམ་པ།** ཕྱི་འགྲུལ་བལྟ་བཤམ་པ་ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་ལུ་གནས་མི་ཚུ་གིས་ བལྟ་བཤམ་པ་གི་ལས་སྤྱོད་ ཚུ་ འགྲེལ་གཏུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ཁར་ སྲོད་མི་ལུ་གོ།

**བལྟ་བཤམ་ལས་སྤྱོད།** བལྟ་བཤམ་ལས་སྤྱོད་ཟེར་མི་འདི་ བལྟ་བཤམ་པ་ཚུ་ལུ་ བཟའ་སྲོད་དང་འགྲེལ་བའི་ ཅ་དངོས་ དང་ཆས་དང་ ཞབས་ཏོག་ཚུ་གི་ཞི་ཡོད་པའི་ ལས་སྤྱོད་ལག་གི་ ཐོན་སྐྱེད་སྤྱོད་ཕན་ལུ་སྤྱོད་ཡིན། ལས་སྤྱོད་དེ་ཚུ་ བལྟ་ བཤམ་ལས་སྤྱོད་ཟེར་ སྤྱོད་མི་དེ་ཡང་ བལྟ་བསྐྱོར་པ་ཐོབ་མི་དེ་གིས་ གཤམ་གནད་ཚེ་བའི་མཁོ་སྤྱོད་ཀྱི་ བཤོ་བཤམ་ཐོབ་ པའི་བཟའ་མཚོན་སྲོད་པའི་ཁར་ དེ་མེན་བལྟ་བཤམ་མེད་པའི་སྐབས་ ཐོན་སྐྱེད་དེ་ཚུ་ གནད་དོན་གཤམ་ཅན་ཅིག་སྤོ་ གནས་ མི་ཚུ་གསལ་ནི་ཨིན་པ་ལས་བརྗེན་ཏེ་ཨིན། འདི་ནང་ལུ་ སྲོད་གནས་ འགྲོ་འགྲུལ། བཞེས་སྐོ་དང་མངར་ཆབ་ཞབས་ཏོག། ལམ་སྲོད་ཞབས་ཏོག། རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་དགའ། འགྲེལ་སྲོད་དང་ སྲོ་སྲོན་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ཚུད་ཡིན།

**Minimum Daily Package Rate (MDPR):** Refers to the minimum rate paid by all leisure tourist for an all-inclusive package tour to Bhutan. This includes Sustainable Development Fee component and payment for the all-inclusive service package (accommodation, meals, guides and ground transport within Bhutan).

The current MDPR is USD 250 per person per night during the months of March, April, May, September, October, November and USD 200 per person per night during other months of the year (December, January, February, June, July, August). For both periods the SDF is fixed at \$65 per person per night.

The MDPR will not apply to countries granted exemptions by the RGOB which currently includes nationals of Bangladesh, India and Maldives. However, for this category of leisure tourist a SDF will be applied. The SDF will be determined by the RGOB based on the need to manage the pressures on our society, culture and environment.

**Sustainable Development Fee (SDF):** Refers to the tourism levy on all leisure tourists per person per night and applicable throughout the year as a contribution towards sustainable development initiatives undertaken by the Government and to compensate for the negative environmental impacts associated to tourism.

The SDF is levied as per the Tourism Levy Act of Bhutan 2020.

**ཉིན་བསྟར་བལྟ་བཤལ་སྲིད་འབྲུག་ཉུང་མཐའ་མཐའ།** ཉིན་བསྟར་བལྟ་བཤལ་སྲིད་འབྲུག་ཉུང་མཐའ་ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་ལུ་  
འོང་མི་ དལ་ཁོམ་བལྟ་བཤལ་ལ་ར་གིས་ ཡོངས་སྒྲིལ་བལྟ་བཤལ་ཚཚར་ཡོད་མི་ལུ་ འབྲུག་ཉུང་མཐའ་མཐའ་མེ་སྲིད་མི་ལུ་  
སྒྲུབ་ཨིན། འདི་ནང་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲ་ཡོན་ཚུལ་དང་ ཞབས་ཏོག་ཡོངས་སྒྲིལ་ཚོང་བའི་འབྲུག་ གྲོས་སྲིད་  
གནས། བཞེས་སྒྲོ། ལམ་སྟོན་དང་ འབྲུག་ནང་འཁོད་ལུ་སྒྲིལ་འདྲེན་ ། ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།

ད་ལྟོའི་ ཉིན་བསྟར་བལྟ་བཤལ་སྲིད་འབྲུག་ཉུང་མཐའ་འདི་ སྤྱི་སྒྲ་གསུམ་པ་ལས་སྤྱི་སྒྲ་ལྔ་པ་དང་ སྤྱི་སྒྲ་དགུ་པ་ལས་སྤྱི་  
སྒྲ་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཚུན་ སྲོད་ཞག་མེ་ལུ་ མི་མེལ་ས་ ཡུ་ཨེ་སི་ཎོ་ལར་ ༢༥༠ མེད་དང་ ལྷ་མ་གཞན་ སྤྱི་སྒྲ་བརྒྱ་གཉིས་པ།  
དང་པ། གཉིས་པ། རྟུག་པ། བརྒྱད་པ་ཚུ་ནང་ མི་མེལ་ས་སྲོད་ཞག་མེ་ལུ་ ཡུ་ཨེ་སི་ཎོ་ལར་ ༢༠༠ མེམོག་པ་  
ཨིན། ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲ་ཡོན་འདི་ རྟུ་ཚོང་ ༢ ཚར་འི་ནང་ སྲོད་ཞག་མེར་ མི་མེལ་ ཡུ་ཨེ་སི་ཎོ་ལར་ ༤༥  
མེམོག་པ།

ཉིན་བསྟར་བལྟ་བཤལ་སྲིད་འབྲུག་ཉུང་མཐའ་འདི་ འབྲུག་གཞུང་གིས་དགོངས་ཡངས་གནང་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ བང་ལ་  
དེག་དང་ རྒྱ་གར་ དེལ་ས་ ལྷལ་དེབ་སི་གི་ བལྟ་བཤལ་པ་ཚུ་ལུ་ མི་མོག། ཨིན་ཅུང་ དབྱེ་ལག་དེན་ཚུད་མི་ དལ་  
ཁོམ་བལྟ་བཤལ་པ་ཚུ་གིས་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲ་ཡོན་སྲོད་དགོ། ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲ་ཡོན་འདི་ཡང་  
འབྲུག་གཞུང་གིས་ ང་བཅས་རའི་ མི་སྡེ་དང་ལམ་སྟོན་ དེལ་ས་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ལུ་ གཞོན་ཤུགས་ཚུ་ འཛོན་  
སྲོད་དགོས་མཁོ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཐག་བཅད་ནི་ཨིན།

**ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲ་ཡོན།** གཞུང་གིས་ལམ་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཚུ་ལུ་  
ལྷན་ཐབས་འབད་ནི་དང་ བལྟ་བཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ གཞོན་པ་རྒྱུང་མི་ལུ་ རྒྱུད་འབྲུག་སྲོད་  
ཐབས་ལུ་ དལ་ཁོམ་བལྟ་བཤལ་པ་མེལ་ས་ སྲོད་ཞག་མེ་ལུ་ བལྟ་བཤལ་གྱི་ཁལ་བགལ་ཏེ་ ལོ་བསྟར་གི་རིང་ལག་  
ལེན་འཐབ་མི་འདི་ལུ་གོ།

ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲ་ཡོན་འདི་ འབྲུག་གི་བལྟ་བཤལ་ཁལ་བསྐྱུ་སྒྲུངས་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༠ ཅན་མ་དང་  
འབྲེལ་ ཁལ་བགལ་ཡོད་པ་ཨིན།



**Ecotourism:** High value, Low impact travel that supports the protection of cultural and natural heritage; provides positive and enriching experiences for visitors and hosts; assures tangible benefits to local people; and contributes to the pillars of Gross National Happiness. (Ecotourism Development in the Protected Areas Network of Bhutan Guideline, 2012 Nature Recreation and Ecotourism Division, MoAF / Department of Tourism)

**Green:** Refers to activities that have low carbon footprint, eco and energy efficient and contributes to the conservation and preservation of our environment.

**Sustainable:** Promoting tourism in a manner that will meet the needs of the present tourists, destinations and citizens while protecting and enhancing their needs and opportunities for the future.

**High value destination:** Creating good value for money, revenue and yield, quality infrastructure, tourism products and services, high quality experiential tourism and Brand Bhutan.

**Inclusive:** Refers to creating opportunities for participation in tourism and sharing of benefits for all Bhutanese and travelers including vulnerable sections of the society.

**སྐྱེ་ལྷན་གནས་སྤངས་བལྟ་བཤལ།** རིན་ཐང་ཆེ་བ་ གཞོན་པ་ཉུང་བའི་འགྲོ་འགྲུལ་གྱིས་ ལམ་སྲོལ་དང་ རང་བཞིན་སྲོལ་རྒྱན་ཚུ་ ཉམས་སྤང་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི། བལྟ་བལྟ་རེའ་དང་ གནས་པོ་ཚུ་ལུ་ དེས་གཏན་དང་ སྤྱི་ཚད་ལྡན་པའི་ ཉམས་སྤང་ཚུ་བྱིན་ནི། ས་གནས་ཀྱི་ མི་སྡེ་ཚུ་ལུ་ དངོས་ཅན་གྱི་ ཁེ་ཕན་དེས་བརྟན་བཟོ་ནི་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྐྱིད་དཔལ་འཛོམས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་ནི། (འབྲུག་སྐྱེ་ལྷན་གནས་སྤངས་བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་ཉམས་སྤངས་གོ་མཐུན་སྡེལ་ལམ་སྲོལ་ ༢༠༡༢ ཅན་མ་དང་ རང་བཞིན་སྲོལ་གསེང་དང་སྐྱེ་ལྷན་གནས་སྤངས་བལྟ་བཤལ། མོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག/བལྟ་བཤལ་ལས་ཁུངས།)

**རང་བཞིན་དང་མཐུན་མ།** རང་བཞིན་དང་མཐུན་མ་ཟེར་མི་འདི་ ང་བཅས་རའི་མཐུའ་འཁོར་གནས་སྤངས་ ཉམས་སྤང་དང་སྤྱད་སྐྱོབ་ཀྱི་ ལྷན་ཐབས་འབད་མི་ནང་ ནག་རྒྱས་དང་ རུས་ལུགས་ཉུང་སུ་ཡོད་པའི་ ལས་སྐྱོལ་ལུ་གོ།

**ཡུན་བརྟན།** ཡུན་བརྟན་ཟེར་མི་འདི་ ད་ལྟོ་འི་ བལྟ་བཤལ་དང་ས་ཁོངས་ དེལས་ མི་སེར་ཚུ་གི་དགོས་མཁོ་བསྐྱེད་ནི་དང་ ཁོང་རའི་མ་འོངས་དགོ་འདོད་དང་གོ་སྐབས་ཚུ་ ཉམས་སྤང་དང་ཡར་སེང་འབད་ཚུགས་པའི་ བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་གཏང་མི་ལུ་གོ།

**རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ས་གོ།** རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ས་གོ་ཟེར་མི་འདི་ ཉི་ཟུ་ འོང་འབབ། ཐོན་སྐྱེད། སྤྱི་ཚད་ལྡན་པའི་རྟེན་གཞི། བལྟ་བཤལ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཞབས་ཏོག། སྤྱི་ཚད་ཅན་གྱི་ཉམས་སྤང་ལྡན་པའི་བལྟ་བཤལ་དང་ འབྲུག་རྟེན་གསེང་གི་དོན་ལུ་ བརྩི་མཐོང་ལེགས་ཤོམ་བཟོ་མི་ལུ་གོ།

**ཀྲུ་ཚང་།** ཀྲུ་ཚང་ཟེར་མི་འདི་ བལྟ་བཤལ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ལུ་ གོ་སྐབས་བཟོ་ནི་དང་ མི་སྡེའི་ཉེན་ཅན་སྤེལ་བཟོ་བཟུས་ཏེ་ འབྲུག་མི་ག་ར་དང་ འགྲོ་འགྲུལ་པ་ཚུ་ལུ་ ཁེ་ཕན་ཚུ་བགོ་བཤལ་རྒྱབ་བྱིན་མི་ལུ་གོ།

## 1. Introduction



Bhutan's participation in the international tourism industry began with the first group of 287 tourists visiting Bhutan in 1974. This was preceded with the adoption of the first rules governing tourism in the country in 1972. Since then, Bhutan's tourism industry has followed a unique sustainable approach of High Value, Low Volume, mindful of tourism's contribution to socioeconomic development and the negative impacts associated with it.

The premise of our tourism policy is rooted in the overall development philosophy of Gross National Happiness and seeks to promote sustainable tourism that meets the needs of present visitors and destinations while enhancing and ensuring opportunities for the future. Bhutan has consistently sought to ensure a cautious tourism industry growth that is within the carrying capacity of our physical, socio-cultural and natural environment.

Bhutan's tourism industry continues to grow to become one of the major economic sectors contributing significantly towards socioeconomic development of the country through revenue and foreign currency generation and employment creation amongst others. In 2019 Bhutan recorded a total of 315,599 visitors which is an increase of 15% over 2018.

While Bhutan has benefitted immensely from the growth in the tourism sector, it is also faced with challenges particularly associated with the substantial increase in the volume of tourists. The growth in the industry has also been accompanied with social, cultural, and environmental issues, which are anticipated to grow in the future. Further the shift and sophistication in the demand and behavior of the tourists for meaningful travel experiences also necessitates the need for growth and diversification of tourism products and destinations, including authenticity, contacts with

# ༡. རྒྱུག་ལྷ་ལྟ་བུ་

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ རྒྱལ་སྲིད་བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་ནང་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལུ་ བལྟ་བཤལ་པ་ ༢༤༧ འབད་མི་དེ་སྡེ་  
 ཚེན་ཅིག་ འབྲུག་ལུ་ལྷ་སྐོར་འོང་མི་དང་འབྲེལ་བ་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་འགོ་བཙུགས་ལུ་གྲག། དེ་ཡང་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ལུ་  
 རྒྱལ་ཁབ་ནང་ གཞུང་གི་བལྟ་བཤལ་གྱི་བཅའ་ཡིག་འགོ་ཐོག་ དང་ལེན་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་ཨིན་པས། དེ་ལས་རྒྱུར་  
 འབྲུག་གི་བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་གིས་ བལྟ་བཤལ་ལུ་བརྟེན་ མི་སྡེ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་ བལྟ་བཤལ་དང་  
 འབྲེལ་བའི་མན་གཞོན་རྩུ་ སེམས་ཁར་བཀལ་ཏེ་ བྱམས་མེད་ལེན་པའི་ཡུན་བརྟན་ཐབས་ལམ་ “རིན་ཐང་ཆེ་བ་གྲུངས་  
 ཁ་ཉུང་བ་”ཟེར་བའི་སྲིད་བྱུང་ ལག་ལེན་འཐབ་ལུ་ག།

ང་བཅས་རའི་ བལྟ་བཤལ་སྲིད་བྱུང་གི་བསྐྱབ་བྱ་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་དག་འཁྱིད་དཔལ་འཛོམས་གི་ སྲིར་བཏང་ གོང་  
 འཕེལ་ལྷ་བ་ནང་ བཙུགས་ཡོད་པ་དང་ མ་འོངས་པའི་གོ་སྐབས་དེས་བརྟན་དང་ ཡར་འཕར་འགྲོ་བའི་སྐབས་ དེ་ལྟེ་  
 བལྟ་བཤལ་དང་ ས་གོ་གི་ དགོས་མཁོ་རྩུབ་པའི་ ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤལ་ གོང་འཕེལ་གཏང་ཐབས་ལུ་ འཛོམ་ཞིབ་  
 འབད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ ང་བཅས་རའི་ དོངས་ཁམས་དང་ མི་སྡེ་ལམ་སྲོལ་ དེ་ལས་ རང་བཞིན་  
 མཐའ་འཁོར་གནས་སྐངས་རྩུ་གིས་ འབད་རྩུགས་པའི་རུས་ཚད་གི་ རང་འཁོད་ལུ་ བག་ཟོན་ཅན་གྱི་ བལྟ་བཤལ་ལས་  
 སྡེ་གོང་འཕེལ་ དེས་བརྟན་བཟོ་ཡོད་པ་ཨིན།

འབྲུག་གི་བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་གིས་ འོང་འབབ་དང་སྲི་དུལ་བཟོ་ནི་ དེ་ལས་ ལཱ་གཞུག་གི་གོ་སྐབས་བཟོ་ནི་ ལ་  
 སོགས་པ་བརྒྱུད་དེ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་སྡེ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་དག་འབད་དེ་ དཔལ་  
 འབྱོར་གྱི་ལས་སྡེ་གཙོ་བོ་ཅིག་སྡེ་ ཡར་འཕར་འགྲོ་ཡོད་པ་ཨིན། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ བལྟ་  
 བཤལ་པ་འོང་མི་ ༣༡༥,༥༩༩ ཐོ་བཀོད་འབད་མི་དེ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ དང་ཟུང་པ་ད་ བརྒྱ་ཚུ་ ༡༥ གིས་ ཡར་སེང་སེང་  
 ལུ་ག།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་གོང་འཕེལ་ལུ་བརྟེན་ ཁེ་སྐོར་སྲོམ་བྱུང་ཡོད་ཅུང་ དམིགས་བསལ་གྱི་ བལྟ་  
 བཤལ་པའི་གྲུངས་ཁ་ ཡར་སེང་འགྲོ་མི་དང་འབྲེལ་བའི་ གཞོད་ལེན་རྩུང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། ལས་སྡེ་གོང་འཕེལ་ནང་  
 མི་སྡེ་དང་ལམ་སྲོལ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྐངས་དང་འབྲེལ་བའི་ གནད་དོན་རྩུ་མཉམ་ཅིག་ཡོད་པ་ལས་ མ་འོངས་པ་

local communities and learning about culture, tradition, flora and fauna etc.

This calls for a sustainable approach to tourism development which requires the informed participation of all relevant stakeholders. It requires to maintain a high level of tourist satisfaction and ensure high value experience to the tourists, raising awareness about the sustainability issues and promoting sustainable tourism practices amongst tourists, and the service providers. It is of utmost importance to undertake constant monitoring of impacts, introducing the necessary preventive and /or corrective measures where necessary. Hence a dynamic tourism policy to change and adjust to these changing demands of the international travel and tourism has become necessary.

## 2. Rationale



The travel and tourism industry in Bhutan and around the world have undergone significant growth and changes particularly with the changing dynamics of the traveler behavior and the travel markets. These developments and the absence of documented comprehensive policy framework have resulted in challenges relating to policy clarity, planning and coordination for the development, promotion and regulation of the tourism industry.

Bhutan recorded a total of 315,599 visitor arrivals in 2019, of which 72,199 consisted of arrivals from MDPR paying countries while 242,947 constituted those from countries exempted from paying MDPR.

While the government has been undertaking initiatives to promote tourism in all regions of the country, the visitations are largely concentrated in western region. Visitor arrivals trend over the past years show that the tourist visitation is mainly confined to the western region of Paro, Thimphu

ལུ་ ཡར་འཕར་འགྲོ་ནི་ལུ་ མའོན་གསལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཨིན། ལྷག་པར་དུ་ བལྟ་བཤལ་པ་རྩེ་གི་ ཉམས་སྦྱོང་ཅན་གྱི་བལྟ་  
 བསྐྱར་ བལྟ་བཤལ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ ས་གོ་རྩེ་ནང་ ཉེར་མཁོའི་གོང་འཕེལ་དང་སོར་འགྲུར་འབད་ནི་ བདེན་ལུངས་མཉམ་  
 གྲེབ་ ས་གནས་གི་མི་རྩེ་དང་འབྲེལ་བ་འཐབ་ནི་ དེལས་ སྤར་སྲོལ་ལམ་ལུགས་ སྤེན་དང་སྲོག་ཆགས་ལ་སོགས་  
 པ་རྩེ་གི་སྐོར་ལས་ ལྷ་བསྐྱེད་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ བལྟ་བཤལ་པ་རྩེ་གིས་ མཁོ་འདོད་དང་བྱ་སྤྱོད་རྩེ་ སོར་འགྲུར་འབད་དོ་  
 ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་གིས་ བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཡུན་བརྟན་ཐབས་ལམ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་པས་སྲེ་རྩེ་གིས་ བཅའ་མར་གཏོགས་  
 དགོཔ་ཨིན། དེ་ནང་ གནས་ཚད་ཅན་གྱི་ བལྟ་བཤལ་པ་ཡིད་ཚིམ་རྒྱུན་སྐྱོད་དང་ རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ ཉམས་སྦྱོང་དེས་བརྟན་  
 བཟོ་ནི་ ཡུན་བརྟན་གནད་དོན་ཐོག་ལུ་ གོ་བདེ་སྤྱོད་ནི་དང་ བལྟ་བཤལ་པ་དང་ཞབས་ཏོག་སྤྱོད་མིའི་ནང་འཁོད་ལུ་ ཡུན་  
 བརྟན་བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་རྩེ་གཏང་དགོཔ་ཨིན། བན་གཞོན་རྩེ་ དུས་རྒྱུན་དུ་ ལྷ་རྟོག་འབད་ནི་དེ་ གལ་ཅན་ཅིག་  
 ཨིནམ་དང་ དགོས་མཁོ་དང་འབྲེལ་ ཐབས་ལམ་རྩེ་ གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ། དེ་ལུ་བརྟན་ རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲུལ་སྐྱོད་  
 དང་ བལྟ་བཤལ་པ་གི་ མཁོ་འདོད་སོར་འགྲུར་འབད་ཡོད་མི་རྩེ་ འགྲུར་བ་དང་བདེ་སྤྱི་ག་འབད་ཐབས་ལུ་ བལྟ་བཤལ་  
 གྱི་དབྱུགས་ དེས་པར་དུ་དགོཔ་སྟེ་ ཐོན་ཡོད་པ་ཨིན།

## 2. ལུངས་དོན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ འཛམ་གླིང་ནང་ འགྲུལ་སྐྱོད་དང་ བལྟ་བཤལ་ལས་སྲེ་ལུ་ ལྷ་སྐྱོར་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ བལྟ་བསྐྱར་  
 ཚོང་ལམ་རྩེ་ སོར་འགྲུར་འབད་མི་ལུ་བརྟེན་ གོང་འཕེལ་དང་ འགྲུར་བརྒྱ་ཆེ་དག་སྟེ་ སོར་སྟེ་ཡོད་པ་ཨིན། གོང་འཕེལ་  
 དང་ གྱི་དབྱུགས་གི་གཞི་བཞོན་ཚང་བའི་ ཡིག་ཆ་ཅིག་མེད་པ་ལས་ བལྟ་བཤལ་ལས་སྲེའི་ གྱི་དབྱུགས་དུངས་གསལ་དང་  
 གོང་འཕེལ་གྱི་ འཆར་གཞི་དང་མཉམ་འབྲེལ་ ཡར་དྲག་དང་ཚད་འཛིན་འབྲེལ་བའི་ གཞི་ལེན་རྩེ་བྱུང་ཡོད་པ་ཨིན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ སྤྱི་ལོ་ 2017 ལུ་ བལྟ་བཤལ་པ་ 375,466 ཐོ་བཞོན་འབད་མིའི་གལ་ལས་ བལྟ་བཤལ་པ་  
 22,766 དེ་ ཉིན་བསྐྱར་བལྟ་བཤལ་སྤྱོད་འབྲུག་ཉུང་མཐའ་སྤྱོད་མིའི་རྒྱལ་ཁབ་གི་ བལྟ་བཤལ་པ་རྩེ་ཨིནམ་ད  
 202,602 དེ་ ཉིན་བསྐྱར་བལྟ་བཤལ་སྤྱོད་འབྲུག་ཉུང་མཐའ་ དགོངས་ཡངས་གནད་བའི་རྒྱལ་ཁབ་གི་ བལྟ་  
 བཤལ་པ་ཨིན་པས།

and Punakha. More than 80 % of the total bed nights are spent in the Western region. This was followed by the central circuit while the Eastern and Southern Circuit received the least number of tourists and least share of the total bed nights. This has been attributed to limited infrastructure and support facilities, lack of awareness and information on the tourism products available in other areas amongst tourists and service providers. For instance, 70 per cent of the TCB accredited tourist accommodations are located in the western region mainly in Thimphu, Paro, Punakha and Wangduephodrang Dzongkhags. The 6 eastern districts have minimal number of star-rated hotels. Similarly, the Southern circuit has the least numbers of tourist accommodation and the existing ones are all located in Phuntsholing/Chukha except for one in Tsirang. Other tourism services such as rental services for cars, trekking, cooks and guides are also all concentrated in the western region.

While the issue of seasonality has been improving, efforts are still required to promote Bhutan as a year-round destination. The highest number of arrivals is in April, May and October. The number of visitor's drops to around 4% of the total arrivals during the months of February and July.

Tourists from USA, China, Singapore, Thailand, Japan, United Kingdom and Germany continue to be the major contributors to the tourism industry among those who pay the MDPR. More than half of the international tourists were from Asia-Pacific followed by 24.8 per cent from Europe and North America. In terms of volume tourists from Bangladesh, India and Maldives dominate the market.

The growing popularity of Bhutan as a travel destination has resulted in increasing arrivals mainly from the countries in the region. However, with our limited infrastructure and carrying capacity it has become increasingly challenging to maintain our policy of High value, Low volume and ensuring an authentic and quality experience for tourists. The increasing number of visitors has also resulted in the following emerging issues:





- Congestion at tourist sites and highways,
- Increased vehicular movements and safety of unguided tourists resulting in accidents and deaths,
- Quality of services provided including accommodation,
- Impact / pressure on social infrastructure
- Revenue leakages
- Growth in non-certified tourist facilities,
- Unethical business practices and unethical / unacceptable social and cultural concerns,
- Growing waste and environment concerns.

The efforts of the Government to address the above issues are constrained without a comprehensive policy. There is no clear direction on how to manage and regulate unprecedented growth of visitors.

In the absence of tourism policy, the Economic Development Policy (2016) guides the tourism industry development based on which the Fiscal Incentives (FI) 2017 was developed. The FI 2017 provides incentives to the tourism sector in terms of direct tax exemption in the form of income tax holidays for tourist standard hotels and farm houses/homestay and indirect tax exemption in the form of sales tax and customs duty exemptions to tourist operators for buses, adventure and recreation equipment and furniture, kitchen equipment and fittings for tourist standard hotels.

There is an urgent need for a Tourism Policy to set the agenda and direction for the development of tourism industry and manage its intended and unintended consequences. The TCB shall develop rules, regulations and

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ ལྷ་སྐོར་འབད་སའི་ ས་གོ་ཅིག་སྤེ་ ཡོངས་གྲགས་འགྲོ་མི་ལུ་བརྟེན་ ལུང་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ལས་  
བལྟ་བཤལ་གྱི་ གྲངས་ཁ་ལེ་ག་འོང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། ཨིན་རུང་ གཞི་རྟེན་མཐུན་རྐྱེན་དང་ འབག་ཚུགས་པ་འི་རུས་ཚད་  
ཚད་ཅིག་ལས་བརྒལ་མེད་ནི་དེ་གིས་ རིང་ཐང་ཆེབ་ གྲངས་ཁ་གཉུང་བའི་སྲིད་བྱུང་འཛིན་སྐྱོང་དང་ བལྟ་བཤལ་པ་ཚུ་ལུ་  
སྤུས་ཚད་ཅན་དང་ བྲངས་ལཱ་གྱི་ ཉམས་སྤྱོད་ཤེས་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ གནོད་ལེན་བྱུང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས། བལྟ་བལྟ་སྐོར་  
པའི་ གྲངས་ཁ་ཡར་སེང་སོང་མི་དེ་གིས་ འོག་ལུ་བཀོད་པའི་ གནད་དོན་ཚུ་ཡོད་པ་ཨིན།

- བལྟ་བཤལ་པའི་ས་གོ་དང་ གཞུང་ལམ་ཚུ་ནང་ མི་མ་ཤོང་པའི་དཀའ་ངལ།
- ལྷུ་མ་འཁོར་རྒྱུན་འབྱལ་ཡར་སེང་དང་ བལྟ་བཤལ་པ་ཚུ་ལུ་ ཉེན་སྲུང་ལམ་སྟོན་འབད་མི་མེད་པ་ལས་ ལུག་  
རྐྱེན་དང་གི་རྐྱེན་བྱུང་ཡོད་པ།
- སྲོད་གནས་བརྩིས་ཏེ་ སྤུས་ཚད་ཅན་གྱི་ཞབས་ཏོག་སྲོད་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ།
- མི་སྡེ་འི་གཞི་རྟེན་མཐུན་རྐྱེན་ལུ་གོད་པ།
- འོང་འབབ་ལུ་འཛག་ལུས།
- དོ་སྤྱོད་མིན་པའི་ བལྟ་བཤལ་མཐུན་རྐྱེན་ཡར་སེང་།
- ཚུལ་མིན་ཚོང་འབྲེལ་ལག་ལེན་དང་ ཚུལ་མིན་/འོས་ལེན་འབད་མ་ཚུགས་པའི་ མི་སྡེ་དང་ ལམ་སྲོལ་གྱི་  
ཚེ་གྲང།
- ཕུགས་སྤྱིགས་ཡར་སེང་དང་ རང་བཞིན་གནས་སྤྱངས་ཀྱི་ཚེ་གྲང།

སྲིད་བྱུང་ཅིག་ མེད་མི་ལུ་བརྟེན་ གཞུང་གིས་ གོང་འཁོད་གནད་དོན་ཚུ་ སེལ་མ་ཚུགས་པར་ ལུས་ཡོད་པ་ཨིན། བལྟ་  
བལྟ་སྐོར་པ་ ཡར་སེང་འགྲོ་མི་དེ་ འཛིན་སྐྱོང་དང་དམ་འཛིན་འབད་ནི་ལུ་ ལམ་སྟོན་གསལ་ཏོག་ཏོ་ཅིག་མེད་པ་ཨིན།

བལྟ་བཤལ་གྱི་སྲིད་བྱུང་མེད་པའི་སྐབས་ དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་སྲིད་བྱུང་ 2016 ཅན་མ་གིས་ བལྟ་བཤལ་ལས་  
སྤེ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ ལམ་སྟོན་འབད་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ དེ་ལུ་གཞི་བཞག་ཏེ་ སེམས་ཤུགས་མཐུན་རྐྱེན་ 2017  
ཅན་མ་ བཟོ་ཡོད་པ་ཨིན། སེམས་ཤུགས་མཐུན་རྐྱེན་ 2017 ཅན་མ་གིས་ བལྟ་བཤལ་པ་གནས་ཚད་ཟུང་ཁང་དང་ གྲོང་  
གཡུས་ལྷ་སྐོར་གནས་ཁྲིམ་/སོ་ནམ་ཁྲིམ་ཚུ་ལུ་ འོང་འབབ་ཁྲལ་དགོངས་ཡངས་ཐོག་ལུ་ ཐང་ཀར་ཁྲལ་དགོངས་  
ཡངས་བཏང་ཡོད་པ་དང་ བལྟ་བཤལ་ལག་ལེན་པ་ཚུ་ལུ་ བུ་སི་དང་ དག་འསྐྱེའི་ཅ་ཆས་དང་ རང་ཆས་ དེ་ལས་ བལྟ་

guidelines including a comprehensive Strategic Development Plan for the implementation on this policy.

### 3. Title, Commencement and Application



#### **Title**

This Policy shall be known as “Tourism Policy of the Kingdom of Bhutan 2021

#### **Commencement**

This Policy will come into force from 22nd Day of the 11th Month of the Male Iron Rat Year of the Bhutanese calendar, corresponding to the 5th day of first month of the year 2021 and remain in force until superseded or amended.

#### **Application**

All matters relating to tourism shall be governed by this Policy and relevant laws of the Kingdom of Bhutan.

བཤལ་པ་གནས་ཚད་ཟ་ཁང་ནང་ ཐབ་ཚད་གི་ཅ་ཆས་བཙུགས་ནི་ལུ་ ཚོང་ཁུལ་དང་ཅ་དམ་ཁུལ་ཚུ་ དགོངས་ཡངས་ གནང་ཐོག་ ཐད་ཁར་མིན་པའི་ ཁུལ་དགོངས་ཡངས་བྱིན་ཡོད་པ་ཨིན།

བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་གོང་འཕེལ་ནང་ བསམ་འདོད་དང་ བསམ་འདོད་མེད་པའི་འབྲེལ་འབྲུང་ཚུ་ འཛིན་སྐྱོང་འབད་ནིའི་ དོན་ལུ་ ལམ་སྟོན་དང་གྲོས་གཞི་བཟོ་ནིའི་དོན་ལས་ བལྟ་བཤལ་གྱི་སྲིད་བྱུང་འདི་ འབྲལ་མཁོ་ཅན་ཅིག་ཨིན། འབྲུག་ བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ དེ་ལས་ ལམ་སྟོན་བརྩམས་ཏེ་ སྲིད་བྱུང་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ ནིའི་དོན་ལུ་ གོང་འཕེལ་འཆར་གཞི་ ཐབས་བྱས་ཆ་ཚད་ཅིག་བཟོ་དགོ།

### ༣. མཚན་གནས་ འཕོ་བཙུགས་རྒྱ་ཚོས་དང་ སྐྱོར་འཇུག།

#### མཚན་གནས།

སྲིད་བྱུང་འདི་ འབྲུག་གི་བལྟ་བཤལ་སྲིད་བྱུང་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་ཟེར་བཟོ་དགོ།

#### འཕོ་བཙུགས་རྒྱ་ཚོས།

སྲིད་བྱུང་འདི་ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ལུགས་པོ་བྱི་ལོ་ ཟླ་༡༡ པའི་ཚེས་ ༢༢ ལུ་འམ་ ཟླ་ཚེས་ ༢༠༢༡ ཟླ་༡ པའི་ཚེས་ ༥ ལས་འཕོ་བཟུངས་སྟེ་ བསྟར་སྐྱོད་འབད་ནི་ཨིནམ་དང་ དུས་མཚམས་ཡལ་བ་ ཡངན་ འཕྲི་སྟོན་ མ་འབདཝ་ཚུན་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

#### ལག་ལེན།

བལྟ་བཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ག་ར་ སྲིད་བྱུང་འདི་དང་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གི་འབྲེལ་ཡོད་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ གིས་དབང་ནི་ཨིན།

## 4. Guiding Principles



The guiding principles which underpin Bhutan's vision for sustainable tourism are:

- i. Develop and promote forms of tourism that is consistent with our national development philosophy of Gross National Happiness.
- ii. Promote High value, Low volume tourism

Refers to targeting mindful and responsible visitors, creating good value for money experiences, high revenue and yield, quality infrastructure and tourism products and services and Brand Bhutan. While ensuring that the number of tourists Bhutan receives is consistent with the absorptive carrying capacity of our natural endowment, socio-cultural values and infrastructure and does not exacerbate our vulnerabilities as a small nation.

- iii. Promote tourism that does not undermine national security and does not erode our tangible and intangible cultural heritage and environment.
- iv. Promote inclusive and equitable growth.
- v. Ensure sustainable tourism development.

## ༥. ལམ་སྟོན་གཞི་རྩ་

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམིགས་དོན་ ཡུན་བརྟན་ཅན་གྱི་བལྟ་བཤལ་ལུ་ གཞི་རྟེན་འབད་མི་ ལམ་སྟོན་གཞི་རྩ་ཚུ་ཡང་།

༡ རྒྱལ་ཁབ་གོང་འཕེལ་གྱི་སྲུབ་མཐའ་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་ རྟགས་མཐུན་པའི་ བལྟ་བཤལ་གྱི་དབྱེ་བ་བཟོ་ནི་དང་ གོང་འཕེལ་གཏང་ནི།

༢ རིན་ཐང་ཆེབ་དང་ གྲུངས་ཁ་ཉུང་བའི་བལྟ་བཤལ་ ཡར་ཕྱག་གཏང་ནི།

དེ་ཡང་ དན་ཤེས་དང་འགན་ཁུར་ཅན་གྱི་བལྟ་བསྟོར་པ། ཏི་རུའི་ཉམས་སྦྱོང་ལུ་བརྩི་མཐོང་ཅན་བཟོ་ནི། འོང་འབབ་དང་ ཐོན་སྐྱེད་མངམ་བཟོ་ནི། སྤུས་ཚད་ལྡན་པའི་གཞི་རྟེན། བལྟ་བཤལ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཞབས་ཏོག། དེ་ལས་ འབྲུག་རྟགས་ཚུ་ གོང་འཕེལ་གཏང་བའི་ དམིགས་གཏང་ལུ་གོ། རྒྱལ་ཁབ་ནང་འོང་མི་ བལྟ་བཤལ་པའི་གྲུངས་ཁ་དེ་ རང་བཞིན་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས། མི་སྡེ་ལམ་སྲོལ་ལུ་བརྩི་མཐོང་། རྟེན་གཞི་དང་འབྲེལ་ འགྱུར་བ་མེད་པར་འོང་ཐབས་ལུ་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་པའི་ཁར་ ར་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུང་ཀུ་ཅིག་ལས་མེད་པ་ལས་ ཉེན་ཅན་ཡོད་མི་ཚུ་མེད་པ་མ་གཏང་བར་ བདག་འཛིན་འབད་མི་ལུ་གོ།

༣ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོབ་ལུ་ཉེན་ཁ་མེད་མི་དང་ ར་བཅས་རའི་ དངོས་ཅན་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ དེ་ ལས་མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་ཚུ་ ཉམས་མ་བཅུག་པའི་ བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི།

༤ ཀུན་ཚང་གོང་འཕེལ་དང་ འདྲ་མཉམ་ཡར་འཕར་གཏང་ནི།

༥ ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་ རེས་བརྟན་བཟོ་ནི།

## 5. Vision



A green, sustainable, inclusive and a high value tourism destination

## 6. Objectives



The objectives of the Tourism Policy of the Kingdom of Bhutan are:

- To promote Brand Bhutan;
- To increase contribution of tourism to the national economy;
- To enhance rural livelihoods;
- To strengthen institutional structures, partnerships and collaborations;
- To promote professionalism and excellence in the industry; and
- To promote sustainable tourism.

### ༥. འཆར་སྤང།

རང་བཞིན་དང་མཐུན་མ། དུན་བརྟན་ཅན། ཀུན་ཚང་དང་ རིན་ཐང་ཆེ་བའི་བལྟ་བཤལ་ས་ཁོངས།

### ༦. དམིགས་དོན།

འབྲུག་བལྟ་བཤལ་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་དམིགས་དོན་ཚུ་ཡང།

- འབྲུག་རྟགས་ཡར་འཕར་གཏང་ནི།
- རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལུ་ བལྟ་བཤལ་གྱི་གོ་གསུ་རམ་ཡར་སེང་འབད་ནི།
- རྒྱུ་ལེན་གྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྤངས་ ཡར་དྲག་གཏང་ནི།
- གཞུགས་སྲེའི་གཞི་བཞུགས་ མཉམ་སྲུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཚུ་སྲིད་སྲིད་བཟོ་ནི།
- བལྟ་བཤལ་ལས་སྲེ་ནང་ རྒྱུ་ལེན་དང་ མཚོགས་སྲུང་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི།
- དུན་བརྟན་བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི།



## 7. Policy Statements



The Tourism Policy of the Kingdom of Bhutan seeks to achieve the vision and objective through the following policy statements. The policy statements are identified under different strategic domain areas of intervention.

### 7.1 Sustainable Tourism Development

1. The RGOB will continue to pursue a policy of High value, Low volume tourism, where tourism will contribute towards socioeconomic development while ensuring the negative impacts associated with tourism are avoided or mitigated.
2. The RGOB shall adopt a comprehensive approach for the development, promotion and management of tourism and tourist in the country to work towards a single tourism system by 2030.
3. In order to ensure that the number of tourists are within manageable limits to avoid issues and concerns associated with mass tourism, the RGOB shall manage and regulate the volume of tourism through the following mechanisms:
  - a. Adoption of appropriate pricing and other mechanisms such as SDF and MDPR.
  - b. All leisure tourists except those from countries granted exemptions by the RGOB will have to pay the MDPR which includes SDF component and payment for the all-inclusive service package which includes accommodation, meals, guides and ground transport within Bhutan.

## པ. སྲིད་བྱུས་ཀྱི་གནད་བཤམ།

འབྲུག་བལྟ་བཤམ་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ འཆར་སྐབ་དང་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་འབྲུབ་ནི་ལུ་ གཤམ་འཁོད་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ གནད་བཤམ་ཚུ་བལྟ་དོཨོད་པ་ཨིན། སྲིད་བྱུས་ཀྱི་གནད་བཤམ་ཚུ་ཡང་ བར་འཇུལ་གྱི་ཐབས་བྱུས་མངའ་འོག་གི་ ས་གོ་མ་འདྲམ་ཚུ་གི་འོག་ལུ་ རེས་འཛིན་འབད་ཡོད་པ་ཨིན།

### པ.༡ ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤམ་གོང་འཕེལ།

༡. འབྲུག་གཞུང་གིས་ རིན་ཐང་ཆེབ་དང་ གྲུངས་ཁ་ཉུང་བའི་བལྟ་བཤམ་གྱི་ སྲིད་བྱུས་འཕྲོ་མཐུན་དེ་རང་ ལམ་ལེན་འབབ་ནི་ཨིན་མ་དང་། དེ་ཡང་ བལྟ་བཤམ་དང་འབྲེལ་བའི་ གནོད་པ་ཚུ་བཀག་སྦྱོ་ བལྟ་བཤམ་གྱིས་ མི་སྡེ་དཔལ་འཇུག་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ བཞུ་འདེབས་འབད་ནི།

༢. འབྲུག་གཞུང་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ བལྟ་བཤམ་དང་བལྟ་བཤམ་པ་ཚུ་ གོང་འཕེལ་དང་དར་བྱུབ་ དེལས་འཛིན་སྐྱོང་འབད་ཐབས་ལུ་ ཐབས་ལམ་བཟུང་པོ་ཚུ་ དང་ལེན་འབད་ནི་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་གནམ་ལོ་ 2030 རང་འཁོད་བལྟ་བཤམ་གྱི་ལམ་ལུགས་གཅིག་མཚུངས་བཟོ་ནི་ལུ་ གཙོ་བོ་བཏོན་དགོ།

༣. འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་བཤམ་མངའ་དང་འབྲེལ་བའི་ གནད་དོན་དང་ཚུ་གྲུང་ཚུ་བཀག་སྦྱོ་ བལྟ་བཤམ་པའི་གྲུངས་ཁ་འདི་ འཛིན་སྐྱོང་ཚད་གཞིའི་ནང་འཁོད་ལུ་ཡོད་པ་ རེས་བརྟན་བཟོ་ནིའི་དོན་ལས་ གཤམ་འཁོད་གྱི་ཐབས་ལམ་ཐོག་ བལྟ་བཤམ་གྱི་མངའ་ཉུང་འཛིན་སྐྱོང་དང་ དམ་འཛིན་འབད་དགོ།

ཀ༽ རེས་འབབ་དང་ལུན་པའི་ རིང་གོང་དང་ ཐབས་ལམ་གཞན་ དཔེར་ན་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲ་ཡོན་དང་ ཉེན་བསྐྱར་བལྟ་བཤམ་སྐྱོད་མཐུས་ཉུང་མཐུན་ཚུ་ དང་ལེན་འབད་ནི།

ཁ༽ འབྲུག་གཞུང་གིས་ དགོངས་ཡངས་གནད་བའི་ རྒྱལ་ཁབ་ལས་འོང་མི་ བལྟ་བཤམ་པ་མ་བཟུ་བར་གཞན་དལ་ལོམ་གྱི་བལྟ་བཤམ་པ་གར་གིས་ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་སྒྲ་ཡོན་གྱི་ཆུལས་ནང་ཚུད་པའི་ཉེན་བསྐྱར་བལྟ་བཤམ་སྐྱོད་མཐུས་ཉུང་མཐུན་སྐྱོད་དགོ། དེ་ཡང་སྲོད་གནས། བཞེས་སྒྲིལ་མ་སྦྱོན་པ་དང་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་གྱི་སྐྱེལ་འདེན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཀུན་ཚང་ཞབས་ཏོག་གི་འབྲུས་ཚུ་སྐྱོད་དགོ།

- c. The MDPR will not apply to countries granted exemptions by the RGOB which currently includes nationals of Bangladesh, India and Maldives. However, for this category of leisure tourist only SDF will be applied. The SDF is different from any other fees.
  - d. The SDF shall be a tourism levy to compensate for the negative environmental impacts associated to tourism. It will not cover the expenses related to the visits such as accommodation, food, travel and other tourism related services and SDF shall be different from any other fees.
  - e. The SDF and MDPR will be revised and determined by the RGOB based on the need to manage the pressures on our society, culture and environment.
  - f. The implementation of the SDF shall be guided by the Tourism Levy Act of Bhutan 2020.
4. To enhance experience, wellbeing and safety of the tourists, the RGOB shall develop and implement rules, regulations and guidelines for the management of tourists from those countries who are exempted from paying the MDPR. The guidelines will cover organization of trips through Bhutanese ground handlers, travel facilitation, streamlining and easing of travel processes, etc.
  5. To address environmental and safety concerns including traffic congestion and vehicular accidents, the RGOB shall adopt and implement guidelines for the regulation of domestic and foreign vehicles including two-wheelers used for tourism purposes.

ག། ཉེན་བསྟར་བལྟ་བཤམ་སྲིད་མཐུས་ཉུང་མཐའ་འདི་ འབྲུག་གཞུང་གིས་དགོངས་ཡངས་གནང་  
བའི་རྒྱལ་ཁབ་བངལ་དེལ་དེལ་རྒྱ་གར་དེལས་སྐུལ་དེལས་ཀྱི་བལྟ་བཤམ་ཚུ་ལུ་མི་ཕོག་ཡིན་ཅུང་  
དལ་ཁོམ་གྱི་བལྟ་བཤམ་ཚུ་གིས་ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐྱོལ་ལོན་དེ་སྲོད་དགོངས་ཡིན་ཡུན་བརྟན་གོང་  
འཕེལ་གྱི་སྐྱོལ་ལོན་འདི་ སྐྱོལ་ལོན་གཞན་ཚུ་ལས་ བ་དད་ཡིན།

ང། ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐྱོལ་ལོན་འདི་ བལྟ་བཤམ་དང་འབྲེལ་བའི་ རང་བཞིན་གནས་སྟངས་  
ལུ་གཞོན་པ་བྱུང་མི་ལུ་རྒྱ་དམག་སྲུང་སྲོད་པའི་བལྟ་བཤམ་གྱི་ཁུལ་ཡིན། འདི་ནང་ལུ་སྐོར་སྐབས་སྲོད་  
ས་བཞེས་སྐོར་འབྲུལ་སྲོད་དང་བལྟ་བཤམ་དང་ཞབས་ཏོག་གཞན་ཚུ་ལུ་ཟད་འགྲོ་གཏང་མི་ཚུ་མི་ཚུ་དེ་  
ཡིན་མ་དང་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐྱོལ་ལོན་དེ་ མཐུས་གཞན་ཚུ་ལས་ བ་དད་སྲེ་འོང་དགོ།

ཅ། ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐྱོལ་ལོན་དང་ ཉེན་བསྟར་བལྟ་བཤམ་སྲིད་མཐུས་ཉུང་མཐའ་དེ་  
ཡང་འབྲུག་གཞུང་གིས་རབ་ཅས་རའི་མི་སྲེ་དང་ལམ་སྲོལ་དེལས་རང་བཞིན་གནས་སྟངས་ལུ་གཞོན་  
ལུགས་ཚུ་ འཛིན་སྲོད་དགོས་མཁོ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་འོང་།

ཆ། ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐྱོལ་ལོན་ལག་ལེན་འདི་ འབྲུག་གི་བལྟ་བཤམ་ཁུལ་བསྐྱུ་སྐྱེས་  
བཅའ་ཁྲིམས་ 2020 ཅན་མ་གིས་ ལམ་སྲོན་འབད་འོང་།

༤ བལྟ་བཤམ་ཚུ་གི་ ཉམས་སྲོད་དང་ བན་བདེ་ དེལས་ ཉེན་སྲུང་ལྷན་ཐབས་ལུ་ ཉེན་བསྟར་བལྟ་བཤམ་  
སྲིད་མཐུས་ཉུང་མཐའ་གི་འབྲུས་ དགོངས་ཡངས་གཏང་མི་ རྒྱལ་ཁབ་ལས་འོང་མི་ བལྟ་བཤམ་ཚུ་  
འཛིན་སྲོད་ཐབས་དགོ། བལྟ་བཤམ་འཛིན་སྲོད་གི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་ལུགས་ སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་ ལམ་སྲོན་ཚུ་  
བཟོ་ནི་དང་ ལག་ལེན་འབབ་འོང་། དེལས་ ལམ་སྲོན་དེལིས་ འབྲུག་མི་བལྟ་བཤམ་ལག་ལེན་པ་ འགྲོ་  
འབྲུལ་སྟབས་བདེ་དུགས་བཟོ་ནི་དང་ ལམ་འབྲུལ་ལྷན་ཐབས་འབད་མི་ དེལས་ ལམ་འབྲུལ་བྱ་རིམ་  
ལེགས་ཤོམ་དང་ བདེ་དུགས་བཟོ་ནི་ཚུ་ ཚུད་པ་ཡིན།

༥ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་ ལྷུ་འཁོར་མ་ཤོང་པའི་དཀའ་ངལ་ དེལས་ ལྷུ་འཁོར་བྱུག་ཀྱིན་ ཉེན་  
སྲུང་གི་ཚ་གུང་སེལ་ཐབས་ལུ་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་བཤམ་གྱི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འབབ་པའི་ འཁོར་ལོ་  
གཉེས་མ་བཟླེས་ཏེ་ རང་འཁོད་དང་ ཕྱི་ལྷུ་འཁོར་ཚུ་ དམ་འཛིན་འབད་ནི་དེ་དོན་ལས་ ལམ་སྲོན་ཚུ་དང་  
ལེན་དང་ ལག་ལེན་འབབ་དགོ།

6. To contribute towards sustainable and inclusive development, the RGOB shall promote ecotourism.
7. The RGOB shall open new areas and sites for tourism only upon taking into consideration the impacts on ecology, values, significance and sentiments of the local communities and sites.
8. To avoid congestion and ensure quality visitor experiences, the RGOB shall implement mechanisms including management plans at selected tourist sites and places of religious, cultural and natural significance.
9. In order to mitigate potential negative impacts, the TCB in collaboration with relevant stakeholders shall assess the absorptive carrying capacity of selected sites and places which are vulnerable to negative social, environmental, cultural or other impacts associated with over-tourism.
10. The TCB in collaboration with relevant stakeholders shall institute mechanisms to conserve and promote natural and cultural heritage.
11. Mechanisms will be developed to compensate for the economic opportunities foregone by communities living in places which are protected and conserved for purposes such as eco-tourism by prohibiting development activities
12. The TCB in collaboration with relevant stakeholders shall enhance initiatives to promote management of waste produced by the tourism sector.

- 6 ཡུན་བརྟན་དང་ ཀུན་ཚང་གོང་འཕེལ་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ སྤྱི་ལཱ་གནས་སྤྲངས་བལྟ་བཤལ་ གོང་འཕེལ་གཏང་དགོ།
- ༧ འབྲུག་གཞུང་གིས་ སྤྱི་ལཱ་གནས་སྤྲངས་དང་བཟི་མཐོང་ དེལ་ས་ མི་སྡེའི་འཆར་སྤྲང་དང་ས་ཁོངས་ལུ་ བཟུང་གོང་འཕེལ་འབྲེལ་ཏེ་ བལྟ་བཤལ་གྱི་དོན་ལུ་ ས་གོ་དང་ས་ཁོངས་གསར་བཟུང་སྤྱོད་དགོ།
- ༨ བལྟ་བཤལ་མ་ཤོང་པའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ནི་དང་ བལྟ་བལྟ་རྒྱུ་ལྷན་སྤྲུང་ཚོད་ དེས་བརྟན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ གནམ་འབྲུ་འབད་ཡོད་པའི་ བལྟ་བཤལ་ས་ཁོངས་ གནས་ཆེན་ ལམ་སྲོལ་ དེལ་ས་ རང་བཞིན་རྩ་ཅན་གྱི་ ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་བཟུང་ཏེ་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
- 9 གནོད་སྐྱོན་བྱུང་ཉེན་ཡོད་མི་ཚུ་སེལ་ཐབས་ལུ་ འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་ དང་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་མི་སྡེ་དང་ རང་བཞིན་གནས་སྤྲངས་ ལམ་སྲོལ་ ཡང་ཅིན་ བལྟ་བཤལ་མངས་དང་འབྲེལ་བའི་ གནོད་པ་ཚུ་ གནམ་ཁ་ཅན་གྱི་ས་གནས་དང་ ས་གོ་ཚུ་ནང་ བལྟ་བཤལ་ ཤོང་ཚོད་ཀྱི་ བརྟན་ཞིབ་འབད་དགོ།
- 10 འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ རང་བཞིན་དང་ ལམ་སྲོལ་གྱི་སྲོལ་རྒྱན་ཚུ་ ཉམས་སྤང་འབད་ནི་གི་ ཐབས་ལམ་ཚུ་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།
- 11 སྤྱི་ལཱ་གནས་སྤྲངས་བལྟ་བཤལ་ཚུ་གྱི་དོན་ལུ་ སྤྲང་སྐྱོབ་དང་ཉམས་སྤང་འབད་དེ་ གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སྡེ་ཚུ་ བཀག་བཞག་སྟེ་ཡོད་པའི་མི་སྡེ་ཚུ་ནང་ དཔལ་འབྱོར་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད་མི་ལུ་ རྐྱེད་འབྲུས་སྐོད་ནིའི་ དོན་ལུ་ ཐབས་ལམ་ཚུ་བཟོ་འོང།
- 12 འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་ ལུ་བརྟན་ཏེ་ཐོན་པའི་ བྱག་སྒྲིགས་ཚུ་ འཛིན་སྐྱོང་འབད་ནི་ལུ་ ཐབས་ཤེས་ཚུ་ཡར་འཕེར་གཏང་དགོ།

## **7.2 Positioning Tourism in Development Policies and Programmes**

1. The RGOB shall position tourism in the national development planning and strategies given its contribution to the economy.
2. The RGOB shall integrate requirements related to tourism in the sector policies and plans.
3. The RGOB shall strengthen collection, storing, analysis, use and dissemination of data and statistics related to tourism for purposes of development of the industry.

## **7.3 Strengthen Tourism Governance and Institutional Setup**

1. The TCB shall continue to be the apex tourism organization responsible for development, promotion and regulation of tourism.
2. The TCB shall be supported by TCBS and shall have the following mandates:
  - a. Budgeting, planning and policy formulation and implementation
  - b. Regulation and monitoring of the industry
  - c. Facilitation and coordination
  - d. Development, promotion and branding of tourism products and services

### ༧.༢ སྲིད་བྱུས་ལོང་འཕེལ་དང་ ལས་རིམ་ཚུ་ནང་ བལྟ་བཤལ་གྱི་གནས་རིམ་བཟོ་ནི།

- ༡ འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་བཤལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་མི་དང་འབྲེལ་ བལྟ་བཤལ་འདི་  
རྒྱལ་ཡོངས་ལོང་འཕེལ་འཆར་གཞི་དང་ ཐབས་བྱུས་ཚུ་ནང་ གནས་རིམ་སྲོད་དགོ།
- ༢ འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་བཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་དགོས་མཁེ་ཚུ་ ལས་སྡེ་གཞན་གྱི་ སྲིད་བྱུས་དང་འཆར་  
གཞི་ཚུ་ འབྲེལ་མཐུན་འབད་དགོ།
- ༣ འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་ལོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ བལྟ་བཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་སྲུང་ཚུ་  
བསྐྱེལ་ན་ བསྐྱེད་བཞག་ དབྱེ་དབྱེད་ དེལས་ ལག་ལེན་དང་དར་ཁབ་ཚུ་བརྟན་བཟོ་དགོ།

### ༧.༣ བལྟ་བཤལ་འཛིན་སྲོད་དང་ གཙུག་སྡེ་གཞི་བཙུགས་ཚུ་བརྟན་བཟོ་ནི།

- ༡ འབྲུག་གི་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་འདི་ བལྟ་བཤལ་ལོང་འཕེལ་དང་དར་ཁབ་ དེལས་ དམ་འཛིན་འབད་ནི་  
ལུ་ བལྟ་བཤལ་གྱི་ལས་ཚོགས་གཙོ་བོ་ཅིག་སྡེ་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་སྲོད་དགོ།
- ༢ འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་འདི་ འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེའི་ཡིག་ཚང་གི་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོས་  
དང་ གཤམ་འཁོད་གྱི་ འགན་དབང་ཚུ་འབག་དགོ།

༡༧ འཆར་དཔལ་དང་ འཆར་གཞི་ སྲིད་བྱུས་བཟོ་ནི་དང་ ལག་ལེན་འབབ་ནི།

༡༨ ལས་སྡེ་དམ་འཛིན་དང་ ལྷ་རྩོག་འབད་ནི།

༡༩ ཕན་ཐབས་དང་ མཉམ་འབྲེལ།

༢༠ བལྟ་བཤལ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཞབས་ཏོག་ཚུ་ ལོང་འཕེལ་དང་ཡར་དྲག་ དེལས་ མིང་གནས་ཅན་  
བཟོ་ནི།



- e. Human resource development
  - f. Certification and accreditation of tourism services and facilities
3. The RGOB shall strengthen tourism governance and institutional set-up through the following:
- a. Develop and / or Strengthen legislations or regulatory frameworks for tourism.
  - b. Provide adequate resources and manpower including skills enhancement and upgradation
  - c. Strengthen and expand tourism representation within the country and in major international markets through the Bhutan missions abroad.

#### **7.4 Improvement of Tourism Products and Investment Environment**

1. The RGOB shall create conducive business environment to encourage tourism investment through the following interventions:
  - a. Targeted performance-based incentives and facilitate land lease for tourism infrastructure.
  - b. Enhance and improve travel facilitation services by streamlining processes and improving efficiency in the delivery of services.

ཅ། མི་སྟོབས་མོང་འཕེལ་གཏང་ནི།

ཆ། བལྟ་བཤལ་ཞབས་ཏོག་དང་ མཐུན་ཀློན་ཚུ་ རྫོག་དང་ཆ་འཛོག་འབད་ནི།

༣ འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་བཤལ་འཛིན་སྐྱོང་དང་ གཙུག་སྡེ་གཞི་གཙུག་ཅུ་བརྟན་བཟོ་དགོས་དེ་ཡང་ གཤམ་གསལ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་བཟོ་དགོ།

༧། བལྟ་བཤལ་གྱི་ ཁྲིམས་ལུགས་ཡང་ན་ སྐྱིམ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཆར་བཀོད་ བཟོ་ནི་དང་ ཡང་ན་ ཅུ་བརྟན་བཟོ་ནི།

༨། རིག་ཅུལ་རྒྱ་སྐྱོང་དང་ དུས་མཐུན་བརྩིས་ཏེ་ མཐུན་ཀློན་དང་ མི་སྟོབས་ལངས་སྡེ་སྐྱོང་དགོ།

༩། འབྲུག་གི་ཕྱི་རྒྱལ་སྐྱེའོ་ཚབ་བརྒྱུད་དེ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་དང་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་ལམ་སྐྲོམ་ཚུ་ནང་ བལྟ་བཤལ་འོ་ཚབ་རྒྱ་སྐྱོང་དང་ ཅུ་བརྟན་བཟོ་དགོ།

༧.༤ བལྟ་བཤལ་ཐོན་སྐྱོང་དང་ མ་ཅུ་གཞི་བཙུགས་ཡར་དྲག།

༡ འབྲུག་གཞུང་གིས་ གཤམ་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ ཐབས་ཤེས་ཚུ་བརྒྱུད་དེ་ བལྟ་བཤལ་ནང་ མ་ཅུ་གཞི་བཙུགས་ཀྱི་ སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་ཐབས་ལུ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ གནས་སྤངས་ལེགས་ཤོམ་བཟོ་དགོས་འདི་ཡང་།

༧། དམིགས་གཏང་ཅན་གྱི་ལས་འབྲེལ་གཞི་བཞག་སྟེ་ སེམས་ཤུགས་མཐུན་ཀློན་དང་ བལྟ་བཤལ་གཞི་རྟེན་མཐུན་ཀློན་གྱི་དོན་ལུ་ ས་ཚགས་སྐྱོང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།

༨། ཞབས་ཏོག་སྐྱེལ་སྐྱོད་ཀྱི་བྱ་རིམ་ཚུ་ ལེགས་བསྐྱར་དང་ དོན་སྤྲོད་ཅན་སྟེ་ཡར་དྲག་གཏང་ཐོག་ལས་ ལམ་འགྲུལ་མཐུན་ཀློན་ཞབས་ཏོག་ ལྷན་ཐབས་དང་ མོང་འཕེལ་གཏང་དགོ།

- c. Streamline all tourism businesses and services establishment, operations and regulatory compliance through the TCB.
  - d. Streamline and simplify processes for tourism businesses.
  - e. Collaborate with relevant stakeholders to leverage on information and communication technology through the implementation of tourism ICT Master Plan to promote tourism, service delivery and visitor experience enhancement such as online payment facilities.
  - f. Improve access to and within Bhutan by improving and expanding air and road connectivity which may include opening alternate international airport.
2. TCB in collaboration with relevant stakeholders shall improve tourism products and offerings to enhance visitor experience through the following mechanisms:
- a. Diversify tourism products with special emphasis on unique offerings and comparative advantage taking into consideration needs for geographical spread and year-round tourism. This shall include but not limited to:
    - Development of new tourism clusters with appropriate services
    - Nature based tourism
    - Community-based tourism / village tourism / rural tourism/ Agro- tourism

ག༽ འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་བརྒྱུད་དེ་ བལྟ་བཤམ་ཚོང་འབྲེལ་དང་ ཞབས་ཏྲོག་གཞི་  
བཙུགས་ ལག་ལེན་ དེ་ལས་ དམ་འཛིན་གནས་མཐུན་ཚུགས་ ཡར་དྲག་གཏང་དགོ།

ང༽ བལྟ་བཤམ་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ བྱ་མིའ་ཚུ་ འཇམ་ཏོང་ཏོང་དང་ ཡར་དྲག་གཏང་དགོ།

ཅ༽ བལྟ་བཤམ་གོང་འཕེལ་དང་ ཞབས་ཏྲོག་མཁོ་སྤྲོད་ དེ་ལས་ བལྟ་བསྐྱོར་ཚུ་འུམ་མཁུ་སྤྱོད་  
ལྷན་ཐབས་ལུ་ ཡོངས་འབྲེལ་ཐོག་དངུལ་སྤྲོད་ལེན་གྱི་མཐུན་ཁྲེམ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་  
དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་དེ་བཟོ་དོན་དང་བཟོ་བརྒྱུད་འཕྲུལ་འུམ་ཐོག་བལྟ་བཤམ་བཟོ་བརྒྱུད་འཕྲུལ་འུམ་  
འཆར་གཞི་ཨམ་ གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ལུ་ བསྐྱུལ་ཤུགས་འབད་དགོ།

ཆ༽ རྒྱལ་སྤྱིའི་གནམ་གྲུ་ཐང་ གཞན་གཅིག་སྐོ་སྤྲོད་ཅི་དང་ མཁའ་འགྲུལ་དང་འཁོར་ལམ་གྱི་མཐུད་  
སྤེལ་ ཡར་དྲག་དང་ རྒྱ་སྤྱིད་བཏང་སྟེ་འབྲུག་དང་ནང་འཁོད་ལུ་སྟོད་ལམ་ཚུ་ ཡར་འཕར་གཏང་ནི།

2 འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་དེ་ བལྟ་བཤམ་ཐོན་  
སྤྱིད་གོང་འཕེལ་དང་ བལྟ་བསྐྱོར་པའི་ཉམས་སྤྱོད་ལྷན་ཐབས་ལུ་ གཤམ་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ ཐབས་ལམ་  
ཐོག་ལུ་འབད་དགོ།

ག༽ ས་ཚའི་ཁྲབ་ཚོང་དང་ ལོ་གཅིག་རྩིལ་བུམ་ བལྟ་བཤམ་པའི་དགོས་མཁོ་ཚུ་ བརྟེ་འཛོག་  
འབད་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཁྲུང་པར་ཅན་གྱི་ལེ་ཕན་ལུ་དམིགས་བསམ་གྱི་གཙོ་རིམ་  
བཟུང་སྟེ་བལྟ་བཤམ་ཐོན་སྤྱིད་ཚུ་སྤྲོ་ཁག་བཟོ་ནི་དེ་ཚུ་ཡང་བཙུགས་དགོས་ཨིན་ཅུང་ཚོང་ལྷན་མེད་མི་  
ཚུ་ཡང་།

- འོས་ལྷན་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་དང་གཅིག་ཁར་བལྟ་བཤམ་པའི་ཁག་ཚོན་གསལ་པོ་གོང་འཕེལ་  
གཏང་ནི།
- རང་བཞིན་གནས་སྟངས་དང་འབྲེལ་བའི་བལྟ་བཤམ།
- མི་སྡེ་ལུ་བརྟེན་པའི་བལྟ་བཤམ་/བློང་གཡུམ་བལྟ་བཤམ་/བློང་གསལ་བལྟ་བཤམ་/སོ་ནམ་  
འབྲེལ་བའི་བལྟ་བཤམ།

- Ecotourism
  - Local cuisines, arts and crafts and traditional medicine.
  - Promotion of Bhutan as a destination for filming as per relevant laws
  - Wellness, spiritual and MICE tourism
  - Adventure and recreational tourism.
  - Festivals and sacred tourism sites
  - Sports tourism.
- b. Develop procedures, guidelines, regulations and standards to ensure systematic and planned development of sustainable products.
- c. Strengthen and improve current tourism product offerings, packaging and content development.
- d. Strengthen quality of tourism products and infrastructure operations with standards and monitoring.
- e. Promote domestic tourism by developing products and services catering to the needs of the resident tourists.
3. The RGOB shall continue to promote Bhutan as an exclusive travel destination by continuing to enhance and promote Brand Bhutan through the following:
- a. Develop and implement Brand Bhutan strategies to differentiate Bhutan from the competing destinations.

- སྐྱེ་ལྷན་གནས་སྤངས་བལྟ་བཤལ།
- འབྲུག་ནང་འཁོད་བཞེས་སྐྱོད་དང་ ལག་བཟོ་དང་རྒྱ་རྩལ་ དེལས་ ཉང་པའི་སྐྱེ་ན།
- འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་སློབ་བརྟན་བཟོ་སའི་ས་གོ་ཅིག་  
སྐྱེ་ ཡར་འག་གཏང་ནི།
- བདེ་སྐྱིད་དང་ཚོས་དེལས་ཞལ་འཛོམས་དང་སྐྱོད་འབྲུས་གོས་ཚོགས་དང་འབྲེམས་སྟོན་  
བལྟ་བཤལ།
- དག་འསྐྱོད་དང་སྐྱོད་གསེང་བལྟ་བཤལ།
- དུས་སྟོན་དང་ བྱིན་ཅན་གྱི་བལྟ་བཤལ་ས་གོ།
- ཚུད་རིགས་བལྟ་བཤལ།

ལ། ཡུན་བརྟན་ཐོན་སྐྱེད་གྱི་ འཆར་གཞི་གོང་འཕེལ་དང་ ཁྲིམས་མཐུན་ངེས་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ བྱ་  
སྐྱོའི་ལམ་ལུགས་ ལམ་སྟོན་ ཁྲིམས་ལུགས་ དེལས་ གནས་ཚད་བཟོ་ནི།

ག། དེ་སྟེའི་བལྟ་བཤལ་གྱི་ ཐོན་སྐྱེད་དང་ ཡོངས་སྒྲིལ་བལྟ་བཤལ་ དེལས་ བརྗོད་དོན་གོང་  
འཕེལ་ཚུ་ ཡར་འག་དང་ལེགས་བསྐྱུར་འབད་ནི།

ང། གནས་ཚད་དང་ལུ་རྟོག་གི་ཐོག་ལས་ བལྟ་བཤལ་པའི་ཐོན་སྐྱེད་དང་ གཞི་རྟེན་ལག་ལེན་ཚུ་  
སྐྱུས་ཚད་ཡར་འག་གཏང་ནི།

ཅ། གནས་བཞུགས་བལྟ་བཤལ་གི་ དགོས་མཁོ་ཚུ་ལུ་ ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་དང་ ཞབས་ཏོག་  
ཚུ་བྱིན་ཏེ་ ཉང་འཁོད་བལྟ་བཤལ་ ཡར་འག་གཏང་ནི།

༣ འབྲུག་གཞུང་གིས་ འབྲུག་རྟགས་གོང་འཕེལ་དང་ལྷན་ཐབས་འབད་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ ལྷད་དུ་  
འཕགས་པའི་ བལྟ་བཤལ་ས་ཁོངས་ཅིག་སྐྱེ་ གོང་འཕེལ་འསྐྱོད་མཐུན་དེ་གཏང་དགོཔ་འདི་ཡང་ འོག་ལུ་  
བཀོད་པ་ལྟར།

༡། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ དོ་འགྲན་ཅན་གྱི་ས་གནས་ཚུ་ལས་ དབྱེ་བ་བྱེ་ནི་ལུ་ འབྲུག་རྟགས་  
ཐབས་བྱུས་ཚུ་བཟོ་སྟེ་ ལག་ལེན་ཐབས་ནི།

- b. Strengthen promotion of Bhutan as an exclusive destination through innovative marketing and communication strategies.
4. The TCB in collaboration with relevant stakeholders shall develop and implement a sustained tourism education and awareness campaign for the national audience.
5. The RGOB shall identify and develop tourism zones across the country to promote coordinated and sustainable development of tourism products and infrastructure.

## **7.5 Seasonal and Geographical Spread of Tourism**

1. The RGOB shall undertake the following measures to promote tourism as a year-round activity:
  - a. The RGOB shall support the tourism industry in the identification, development and promotion of tourism products and services to establish Bhutan as a year-round destination.
  - b. Increase visitations during lean season by adopting off-season marketing strategies such as targeted marketing and promotion, season-based promotional offers and other measures
2. The RGOB shall undertake the following measures to encourage the spread of tourism activities in tourism deficient regions of Bhutan:

ལ། གསར་བཏོད་ཚོང་འབྲེལ་དང་། བརྒྱ་དོན་ཐབས་བྱས་ཐོག་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ ལྷན་དུ་  
འཕགས་པའི་འབྲུལ་བསྐྱོད་ས་གོ་ཅིག་སྟེ། ཡར་འགྲུལ་གཏང་དགོ།

༤ འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ རྒྱལ་ཡོངས་འབྲེལ་  
ཚོགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ འཚོ་བརྟན་བལྟ་བཤལ་ཤེས་ཡོན་ཚུ་ གོ་བཟུང་ལས་རིམ་ཚུ་བཟོ་སྟེ། ལག་ལེན་འཐབ་  
དགོ།

༥ འབྲུག་གཞུང་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ལུ་ བལྟ་བཤལ་ཐོན་སྐྱེད་དང་། གཞི་རྟེན་མཐུན་ཞུན་ཚུ་ མཉམ་  
འབྲེལ་དང་། ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ བལྟ་བཤལ་ས་ཁོངས་རོལ་འཛིན་དང་གོང་འཕེལ་བཏང་  
དགོ།

༢.༥ བལྟ་བཤལ་གྱི་དུས་ཚོད་དང་། ས་ཆའི་དར་ཁྲབ།

༡ འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ འོག་ལུ་བཀོད་པའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ འོ་ཅིག་གི་  
ལས་རིམ་སྟེ། ལས་ལེན་འབད་དགོ།

༡། འབྲུག་གཞུང་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ འོ་ཅིག་གི་ལས་རིམ་ས་གོ་ཅིག་སྟེ། གཞི་བཙུགས་  
འབད་ནི་ལུ་རོལ་འཛིན་དང་བལྟ་བཤལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཞབས་ཏོག་ཚུ་ཡར་འགྲུལ་གཏང་ནི་འོ་ཅིག་གི་  
བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།

ལ། བལྟ་བཤལ་འོང་ནི་མེད་པའི་དུས་ཚོད་ནང་། གྲེལ་ཟེང་རྒྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་ཚོང་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་  
ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་དམིགས་གཏང་ཅན་གྱི་ཚོང་འབྲེལ་དང་ཡར་འགྲུལ་དུས་ཚོད་གཞི་བཞག་ཚོང་བསྐྱུགས་  
གོགས་རམ་དེལས་ཐབས་ལམ་གཞན་ཚུ་དང་ལེན་འབད་དེ་བལྟ་བཤལ་པའི་གྲངས་བཡར་སེང་འབད་  
དགོ།

༢ འོག་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ ཐབས་ལམ་དང་འབྲེལ་ཏེ། འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་བཤལ་མངམ་འོང་ནི་མེད་  
པའི་ འབྲུག་གི་ལུང་ཕྱོགས་ཚུ་ནང་། བལྟ་བཤལ་དར་ཁྲབ་གཏང་ནི་ལུ་ སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་བརྟུག་དགོ་པ་  
ཚུ་ཡང་།



- a. TCB in collaboration with relevant stakeholders including Local Governments shall identify and develop tourism products and services in which the tourism deficient regions enjoy a comparative advantage over other regions. This could include focusing on products and services that are unique to or can be better provided by the tourism deficient regions.
- b. Adopt differential pricing mechanisms to encourage more visitations/bednights to/in the tourism deficient regions. This may include the revision of MDPR or SDF for every night spent in the tourism deficient regions.
- c. Encourage development of tourism infrastructure in the tourism deficient regions through provision of differing incentives. Such as the provision of a comparatively better incentive to tourism deficient regions.

## **7.6 Standard and Quality**

1. The RGOB shall improve services and offer greater choices for visitors by creating conditions to allow more competition.
2. To prevent revenue leakages and misuse of tourism payment systems and improve payment for services, the RGOB shall develop / integrate e-platforms for tourism business operations and practices such as licensing, disbursement of payments, tax filing etc.

༡༽ འབྲུག་གི་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ས་གནས་གཞུང་བརྩིས་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་རྒྱ་དང་  
 མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལུ་བལྟ་བཤལ་མངམ་འོང་ནི་མེད་པའི་ས་གོ་རྒྱ་ལུང་ཕྱོགས་གཞན་དང་ཕྱད་པ་ད་  
 འོངས་སྡོད་ཀྱི་ལེ་མན་བྱུང་བཤལ་ལུ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཞབས་ཏྲོག་རྒྱ་རྒྱ་འཛིན་འབད་དགོ། འདི་ནང་ས་  
 གནས་གཞན་དང་མ་མཚུངས་པའི་བལྟ་བཤལ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཞབས་ཏྲོག་ཡང་ན་གཞན་ས་གནས་རྒྱ་  
 ལས་དྲག་པའི་བལྟ་བཤལ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཞབས་ཏྲོག་སྡོད་རྒྱུགས་པའི་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་ནི་རྒྱ་རྒྱ་  
 འོང་།

༢༽ བལྟ་བཤལ་མངམ་འོང་ནི་མེད་པའི་ལུང་ཕྱོགས་ནང་ བལྟ་བསྐྱར་/སྡོད་ཞག་གི་གྲངས་ཁ་ཡར་  
 སེང་འབད་དེ་སེམས་ཤུགས་བྱིན་ནི་ལུ་གོང་ཚད་བཤལ་ལམ་རྒྱ་མ་འདྲམ་སྡེ་དང་ལེན་འབད་དགོ། བལྟ་  
 བཤལ་མངམ་འོང་ནི་མེད་པའི་ལུང་ཕྱོགས་རྒྱ་ནང་སྡོད་ཞག་ལེ་ལུ་ཉིན་བསྟར་བལྟ་བཤལ་སྡོད་མཉམ་ཉུང་  
 མཐའི་འབྲུག་ ཡང་ན་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་འབྲུག་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་ལུ་རྒྱ་རྒྱ་དགོ།

༣༽ སྡོད་འབྲུག་མ་འདྲ་བའི་དགོངས་དོན་ཐོག་ བལྟ་བཤལ་མངམ་འོང་ནི་མེད་པའི་ ལུང་ཕྱོགས་རྒྱ་  
 ནང་བལྟ་བཤལ་གཞི་རྟེན་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ལུ་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་བརྟུག་དགོ། དཔེ་རན་བལྟ་བཤལ་  
 ལེ་ཤ་འོང་ནི་མེད་པའི་ལུང་ཕྱོགས་རྒྱ་ནང་ སེམས་ཤུགས་ཀྱི་འབྲུག་རྒྱ་མངམ་སྡེ་སྡོད་དགོ།

༢.༤ གནས་ཚད་དང་སྐྱུ་ཚད།

- ༡ འབྲུག་གཞུང་གིས་ དོ་འབྲུན་འབད་མི་ལེ་ཤ་འོང་བཤལ་ལུ་ གནས་སྤངས་རྒྱ་བཟོ་སྡེ་ བལྟ་བཤལ་ལུ་  
 ཞབས་ཏྲོག་ཡར་དྲག་གཏང་བཤལ་དང་ གདམ་ཁ་ལེགས་ཤོམ་བྱིན་དགོ།
- ༢ འོང་འབབ་འཛིན་ལུས་ཤོར་ནི་དང་ བལྟ་བཤལ་སྐྱེ་འབྲུག་ལམ་ལུགས་རྒྱ་ ལོག་སྡོད་འབད་ནི་ལས་བཀག་  
 ནི་ དེ་ལས་ ཞབས་ཏྲོག་གི་འབྲུག་བྱིན་ནི་གི་ལམ་ལུགས་ ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ལུ་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་  
 བཤལ་ཚོང་ལས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཡོངས་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་བཟོ་དགོ་པའི་ཁར་ ཚོག་ཐམ་དང་ དདུལ་བཟོ་  
 བཀའ་འབད་ནི་ དེ་ལས་ འོང་འབབ་ཀྱི་ཁྲལ་བཏབ་ནི་ལ་སོགས་པའི་ ལག་ལེན་གོང་འཕེལ་འབྲེལ་མཉམ་  
 བཟོ་དགོ།

3. To achieve excellence in standard and quality of tourism facilities and services, the TCB in collaboration with relevant stakeholders shall establish certification systems and standards.
4. To ensure safety of tourist, appropriate mechanisms shall be developed and implemented.
5. To ensure access to timely and quality health services all tourists will be encouraged to have travel / health insurance.
6. The TCB in collaboration with relevant stakeholders shall devise standard systems for crisis and emergency preparedness, management and response.
7. To promote excellence and professionalism in the delivery of services by guides, tour operators, hoteliers and other tourism service providers, the TCB in collaboration with relevant stakeholders shall ensure compliance to standards and code of ethics.
8. The RGOB shall implement regulations to discourage unhealthy growth and development in tourism industry.
9. The TCB in collaboration with relevant stakeholders shall prevent any form of exploitation including that of vulnerable groups, women and children in the sector and tourism facilities and establishments.

- ༣ བལྟ་བཤམ་མཐུན་ཀློན་དང་ཞབས་ཏྲོག་ཚུ་གི་ གནས་ཚད་དང་སྤྱི་ཚད་ནང་ མཚོག་གྱུར་འཐོབ་ནིའི་དོན་ ལུ་ འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ རོསྤྱོར་ལམ་ལུགས་དང་ གནས་ཚད་གཞི་གཙུགས་འབད་དགོ།
- ༤ བལྟ་བཤམ་ལུ་ཚུ་གི་ ཉེན་སྲུང་ངེས་བརྟན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ འོས་འབབ་ལྡན་པའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བཟོ་སྦྲེ་ ལག་ ལེན་འཐབ་དགོ།
- ༥ དུས་ཐོག་དང་ སྤྱི་ཚད་ཅན་གྱི་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་ཐོབ་ཚུགས་པ་ ངེས་བརྟན་བཟོ་ནིའི་དོན་ལས་ བལྟ་ བཤམ་ལུ་ག་ར་ལུ་ ལམ་འགྲུལ་/གསོ་བའི་ཉེན་བཙོལ་འབད་ནི་ལུ་ སེམས་ཤུགས་བྱིན་དགོ།
- ༦ འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་གི་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ ཚབས་ཆེན་དང་སློབ་ཁྲུང་ གྲུ་སྒྲིག་ དེ་ལས་ འཛིན་སྲྀང་དང་ག་དོང་ལེན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ གནས་ཚད་ཅན་གྱི་ཐབས་ཤེས་དང་ གནས་ ལྐབས་ཚུ་བཏོན་དགོ།
- ༧ ལམ་སྟོན་དང་ བལྟ་བཤམ་ལག་ལེན་པ་ ཟུང་བཟོ་གསལ་མི་ བལྟ་བཤམ་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་སྤྱོད་མི་གཞན་ ཚུ་གིས་ ཞབས་ཏྲོག་སྤྱོད་ནིའི་ནང་ མཚོག་གྱུར་དང་བྱུང་ཅིག་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ གནས་ཚད་དང་ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་གཞག་ལུ་ རོས་ལེན་ཡོད་པ་ངེས་བརྟན་བཟོ་དགོ།
- ༨ འབྲུག་གཞུང་གིས་ བལྟ་བཤམ་ལས་སྡེ་ནང་ བཞུགས་མེད་པའི་ གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སྤུ་འབད་མི་བཅུག་ནི་ ལུ་ ཞིམས་ལུགས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
- ༩ འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ ལས་སྡེ་ནང་ཉེན་ལ་ ལྷུང་གི་དཔེ་ སྡེ་ཚོན་བརྗེས་ཏེ་ ཞུམ་སྤྱོད་ཨ་ལུ་ དེ་ལས་ བལྟ་བཤམ་གྱི་མཐུན་ཀློན་དང་གཙུག་སྡེ་ཚུ་ ལུ་ ལོག་སྤྱོད་འབད་ནི་ལས་ བཀག་ཐབས་འབད་དགོ།

## **7.7 Human Resource Development**

1. The RGOB shall encourage and facilitate development of professional and competent work force and the availability of skilled workforce in the industry as per existing laws.
2. The TCB in collaboration with relevant stakeholders shall develop Human resource development plans and action to address skills gap and training needs.
3. The TCB in collaboration with relevant stakeholders shall ensure professional quality of institutions providing training in tourism through development of quality assurance mechanisms.

## **7.8 Partnerships and Collaborations**

1. The RGOB shall promote partnerships and cooperation on tourism:
  - a. With other countries and international organisations.
  - b. At national, regional and community level.
2. The TCB in collaboration with relevant stakeholders shall strengthen and support relevant stakeholders, tourism associations and networks.
3. The RGOB shall promote public-private partnerships in tourism



## **7.9 Inclusive and Integrated Tourism**

1. The TCB in collaboration with relevant stakeholders shall promote inclusive and integrated tourism through:
  - a. Enhancement of opportunities and broader participation for women, youths and persons with disabilities in tourism activities as tourists as well as service providers.
  - b. Promote mainstreaming of gender issues in the policies, plans and programmes as per relevant laws.

### ༢.༩ ཀུན་ཚང་དང་གཅིག་སྒྲིལ་བལྟ་བཤལ།

- ༡ འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་དེ་ འོག་ལུ་བཀོད་ ཡོད་མི་འཛོག་ལས་ ཀུན་ཚང་དང་གཅིག་སྒྲིལ་བལྟ་བཤལ་ གོང་འཕེལ་གཏང་དགོཔ་འདི་ཡང་།
- ༡༥ ཨམ་སྤུ་དང་ན་གཞོན་ དེ་ལས་ དབང་པོ་སྤྱོད་ཅན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་ཚུ་ནང་ བལྟ་བཤལ་པ་དང་ ཞབས་ཏོག་སྲོད་མི་སྡེ་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་འོ་སྐབས་ཚུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་ནི།
- ༡༦ འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ སྲིད་བྱུས་དང་འཆར་གཞི་ དེ་ལས་ ལས་རིམ་ཚུ་ནང་ ཕོ་ མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་ གཙོ་བོ་ཅིག་སྡེ་ཡར་དག་གཏང་ནི།



## 8. Role of Stakeholders



A responsible collaborative approach will enable promotion of tourism that is economically viable, environmentally sustainable and culturally acceptable. The implementation of the policy will be a shared responsibility. Every stakeholder including the visitor, comprising of the following but not limited to:

Stakeholder Type	Role in delivering Sustainable Tourism
<p><b>Role of Government</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Position tourism in country’s development agenda and government priorities</li> <li>• Facilitate and encourage inclusion of tourism in sector policies and plans</li> <li>• Create enabling conditions to facilitate tourism development; consistent with the national security priorities and policies</li> <li>• Consider enactment of tourism legislation to implement policy;</li> <li>• Provide adequate budget provisions and human resource for tourism development and promotion.</li> <li>• Uphold High value Low volume tourism policy</li> </ul>
<p><b>Role of Central Agencies</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Facilitate and support tourism development initiatives.</li> <li>• Consider tourism in policies and development plans</li> <li>• Facilitate in providing services related to tourism.</li> <li>• Support infrastructure planning and development.</li> <li>• Regulate tourism in line with existing laws, rules and regulations</li> </ul>

# ༤. འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་གི་ལྷ་འགན།

འགན་ཁུར་ཅན་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་འདི་གིས་ དཔལ་འབྱོར་གྲུབ་ནི་ རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ཡུན་བརྟན་དང་ ལས་སྲོལ་གྱི་རིམ་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་ བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་གཏང་ཚུགས།

སྲིད་བྱུང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འདི་ འགན་ཁུར་འབྲེལ་མཉམ་ཅིག་ཨིན། འོག་ལུ་བཀོད་མི་ཚུ་ ཚོད་ལྡན་མེན་པར་ ལྷ་སྐོར་པ་བརྩིས་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་ཚོད་པ་ཨིན།

འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེའི་དབྱེ་ཁག།	ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤལ་ཞབས་ཏོག་གྱི་ཚུ་མིའི་ལྷ་འགན།
འབྲུག་གཞུང་གི་ལྷ་འགན།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• བལྟ་བཤལ་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གོང་འཕེལ་གྲོས་བཞེད་དང་ གཞུང་གིས་གཙོ་རིམ་ནང་བཅུགས་ནི།</li> <li>• བལྟ་བཤལ་འདི་ ལས་སྡེའི་སྲིད་བྱུང་དང་ འཆར་གཞི་ཚུ་ནང་ཚོད་ནི་ལུ་སེམས་ཤུགས་དང་ལྷན་ཐབས་འབད་ནི།</li> <li>• བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ གནས་སྤངས་ལྷན་ཐབས་བཟོ་ནི་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་སྲུང་སྐྱོབ་གཙོ་རིམ་དང་ སྲིད་བྱུང་ཚུ་ནང་ རིམ་མཐུན་བཟོ་ནི།</li> <li>• སྲིད་བྱུང་གཞི་གཙུགས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ བལྟ་བཤལ་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་གསར་བཟོ་བརྩི་འཛུགས་འབད་ནི།</li> <li>• བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་དང་ ཡར་དྲག་གཏང་ནིའི་དོན་ལུ་ མི་སྡེ་བས་དང་ འཆར་དངུལ་བགོ་བཏང་ཚུ་ ལངས་སྲེ་གིན་ནི།</li> <li>• རིན་ཐང་ཆེབ་དང་ བྱངས་ལ་ཉུང་བའི་བལྟ་བཤལ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> </ul>
ལས་སྡེ་གཙོ་བོ་ཚུ་གི་ལྷ་འགན།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཚུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ ལྷན་ཐབས་འབད་ནི།</li> <li>• སྲིད་བྱུང་དང་ གོང་འཕེལ་འཆར་གཞི་ཚུ་ནང་ བལྟ་བཤལ་བརྩི་འཛུགས་འབད་ནི།</li> <li>• བལྟ་བཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཞབས་ཏོག་སྲོད་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་ནི།</li> <li>• གཞི་རྟེན་འཆར་གཞི་དང་ གོང་འཕེལ་ནང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• དམིགས་ཡོད་པའི་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་ དེ་ལས་ སྲིག་གཞི་ཚུ་དང་ འབྲེལ་ བལྟ་བཤལ་ཚོད་འཛིན་འབད་ནི།</li> </ul>

Stakeholder Type	Role in delivering Sustainable Tourism
<b>Role of Private Sector</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Invest in the tourism and hospitality industry</li> <li>• Ensure safety, security and health of all visitors</li> <li>• Operate business according to appropriate standards and code of ethics</li> <li>• Involve local communities in the tourism industry by establishing partnership ventures</li> <li>• Integrate economic, social, cultural and environmental sustainability issues in business development and operation</li> </ul>
<b>Role of Local Government</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Support integration of tourism initiatives in the LG plans.</li> <li>• Undertake tourism plans and programs in consultation with TCB.</li> <li>• Facilitate in providing services related to tourism</li> <li>• Facilitate and support monitoring of tourism facilities and services</li> </ul>
<b>Role of Communities</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Organise and take active participation in tourism</li> <li>• Promote sustainable tourism development which enhances the local environment and culture of the area.</li> <li>• Represent and communicate local community interests.</li> <li>• Enter into partnerships with investors in tourism businesses and facilities</li> </ul>

འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེའི་དབྱེ་ཁག།	ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤམ་ཞབས་ཏོག་བྱིན་ནིའི་ལཱ་འགན།
སྲིད་སྡེའི་ལཱ་འགན།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• བལྟ་བཤམ་དང་ མགྲོན་སྐྱོད་ལས་སྡེ་ནང་ མ་ཚུ་བཅུགས་ནི།</li> <li>• ལྷ་སྐྱོར་པ་ག་ར་གི་ ཉེན་སྲུང་དང་ སྲུང་སྐྱོབ་ དེ་ལས་ འབྲོད་བསྐྱེད་པའི་བརྟན་བཟོ་ནི།</li> <li>• འོས་འབབ་ལྡན་པའི་གནས་ཚུན་དང་ ཀུན་སྲོད་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་ ཚོང་ལཱ་འབད་ནི།</li> <li>• མཉམ་འབྲེལ་ཚོང་ལཱ་ གཞི་བཅུགས་འབད་དེ་ བལྟ་བཤམ་ལས་སྡེ་ནང་ ས་གནས་ཀྱི་མི་སྡེ་ཚུ་ འབྲེལ་གཏོགས་འབད་བཅུག་ནི།</li> <li>• ཚོང་ལཱ་གོང་འཕེལ་དང་ལག་ལེན་ནང་ དཔལ་འབྱོར་དང་མི་སྡེ་ དེ་ལས་ལམ་སྲོལ་དང་མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་ ཡུན་བརྟན་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་ གཅིག་སྒྲིལ་བཟོ་ནི།</li> </ul>
ས་གནས་གཞུང་གི་ལཱ་འགན།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ས་གནས་གཞུང་གི་འཆར་གཞི་ཚུ་ནང་ བལྟ་བཤམ་འབྲེལ་མཐུན་གྱི་ལས་འཕེལ་གཞི་བཅུགས་ནང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་དང་ གྲོས་བསྐྱེད་ཐོག་ བལྟ་བཤམ་འཆར་གཞི་དང་ ལས་འཕེལ་ཚུ་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི།</li> <li>• བལྟ་བཤམ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཞབས་ཏོག་སྲོད་ནི་ལཱ་ ལྷན་ཐབས་འབད་ནི།</li> <li>• བལྟ་བཤམ་མཐུན་ཁྱེན་དང་ ཞབས་ཏོག་ཚུ་གི་ ལྷ་རྩོག་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ ལྷན་ཐབས་འབད་ནི།</li> </ul>
མི་སྡེ་ཚུ་གི་ལཱ་འགན།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• བལྟ་བཤམ་ནང་ འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི་དང་ ཡང་དག་སྡེ་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི།</li> <li>• ས་གནས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་ ལམ་སྲོལ་རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་བའི་ ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤམ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི།</li> <li>• ས་གནས་ཀྱི་ མི་སྡེའི་ལེ་ཤན་ བརྒྱ་སྲོད་འབད་ནི་དང་ རོ་ཚབ་འབད་ནི།</li> <li>• བལྟ་བཤམ་ཚོང་ལས་དང་ མཐུན་ཁྱེན་ནང་ མ་ཚུ་གཞི་བཅུགས་འབད་མི་ཚུ་ དང་ མཉམ་སྲུང་གི་ཚོང་ལཱ་འབད་ནི།</li> </ul>

Stakeholder Type	Role in delivering Sustainable Tourism
<p><b>Role of CSOs</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Facilitate development and implementation of tourism related plans and program in partnerships and collaboration with TCB.</li> <li>• Support strategic planning and development</li> <li>• Capacity building and provision of expertise</li> </ul>
<p><b>Role of Tourists / Visitors</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Act in a manner that respects the local culture, values, laws, traditions and protection of nature.</li> <li>• Support our local economy.</li> <li>• Be a responsible guest</li> </ul>
<p><b>Role of Individual Bhutanese</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Respect and support the national tourism policy</li> <li>• Be brand ambassador for Tourism Bhutan and uphold the objectives of the national tourism goals.</li> </ul>
<p><b>Role of Media</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tourism awareness program to the population at large.</li> <li>• Promotion of domestic tourism through familiarization trips and press reports on different places of tourist attractions.</li> <li>• Provide important link to national public relations efforts</li> <li>• Portray a positive image of Bhutan as a tourism destination</li> </ul>

འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེའི་དབྱེ་ཁག།	ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤལ་ཞབས་ཏྲིག་གི་འཛིན་འཁུར་གྱི་ལྷན་ཁག།
གཞུང་མིན་ལས་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ཁག།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་དང་ མཉམ་སྲུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་དེ་བལྟ་བཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་འཆར་གཞི་དང་ ལས་རིམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ གོང་འཕེལ་ལྷན་ཐབས་འབད་ནི།</li> <li>• ཐབས་ལམ་འཆར་གཞི་དང་ གོང་འཕེལ་ནང་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• མཁས་རིག་གི་གནད་དོན་དང་ ལྷོགས་སྐབ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི།</li> </ul>
བལྟ་བཤལ་པ/ལྷན་སྐྱོར་བ་ཚུ་གི་ལྷན་ཁག།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ས་གནས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ བརྗེ་མཐོང་ ཁྲིམས་ལུགས་དང་ སྲུང་སྲོལ་ཚུ་ལུ་ བྱས་ཞབས་འབད་དགོཔ་དང་ རང་བཞིན་གནས་སྟངས་ཚུ་ ཉམས་སྲུང་འབད་ནི།</li> <li>• ས་གནས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• འགན་ཁུར་ཅན་གྱི་ མཁྲོན་མོ་འབད་ནི།</li> </ul>
འབྲུག་མི་རྒྱུད་གི་ལྷན་ཁག།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• རྒྱལ་ཡོངས་བལྟ་བཤལ་སྲིད་བྱུས་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ བྱས་ཞབས་འབད་ནི།</li> <li>• འབྲུག་བལྟ་བཤལ་གྱི་ རོ་ཚོབ་མིང་གནས་འབད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་བལྟ་བཤལ་དམིགས་ཡུལ་ལུ་ རོས་ལེན་འབད་ནི།</li> </ul>
བརྗེ་བརྟུན་པའི་ལྷན་ཁག།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• མི་མང་ལུ་ བལྟ་བཤལ་སྐྱོར་ལས་ གོ་བ་བརྗེ་སྲོད་ལས་རིམ་ཚུ་བཟོ་ནི།</li> <li>• གོ་མས་འདྲིས་ལྷན་སྐྱོར་དང་ བལྟ་བཤལ་བ་ཚུ་གི་ ཡིད་ཁར་འོང་བའི་ ས་གོ་མ་འདྲཿ་ཚུ་གི་སྐྱོར་ལས་ གནས་ཚུལ་གསར་བཏོན་ཐོག་ལུ་ རང་འཕོང་གི་བལྟ་བཤལ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི།</li> <li>• རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་མཉམ་འབྲེལ་བརྗེ་བྱུགས་ལུ་ གལ་གནད་ཅན་ཅིག་སྡེ་བརྗེ་འཛོག་བསྐྱེད་ནི།</li> <li>• འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ བལྟ་བཤལ་གྱི་ས་ཁོངས་ཅིག་སྡེ་ མིང་གཏང་ལེགས་ཤོམ་བཏོན་ནི།</li> </ul>

<b>Stakeholder Type</b>	<b>Role in delivering Sustainable Tourism</b>
<b>Education and Training institutes</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Knowledge gathering and dissemination</li> <li>• Capacity building and training</li> <li>• Create awareness of Tourism Policy</li> </ul>
<b>Tourism Sector Associations</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Facilitate development and implementation of tourism related plans and program in partnerships and collaboration with TCB.</li> <li>• Engaging in strategic planning and development</li> <li>• Facilitate in providing services related to tourism.</li> <li>• Monitoring</li> </ul>
<b>Tour operators</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Support implementation of the policy, plans and programs.</li> <li>• Uphold High value Low volume tourism policy</li> <li>• Operate business according to appropriate standards and code of ethics</li> <li>• Ensure safety, security and health of all visitors</li> <li>• Involve local communities in the tourism industry by establishing partnership ventures</li> <li>• Integrate economic, social, cultural and environmental sustainability issues in business development and operation</li> <li>• Promote and conduct ethical business practices</li> </ul>

འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེའི་དབྱེ་ཁག།	ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤལ་ཞབས་ཏོག་གྱི་འབྲེལ་ལྗོངས་ལྟུང་གི་ལྟུང་གི་ལྟུང་།
གཤམ་ཡོན་དང་ སྦྱོང་བརྟན་སྦྱིལ་ ལང།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ཤེས་བྱ་བསྐྱེད་ལེན་དང་ དར་བྱུག།</li> <li>• ལྟུགས་སྐྱབ་ཤོང་འཕེལ་དང་ སྦྱོང་བརྟན།</li> <li>• བལྟ་བཤལ་གྱི་དབྱུགས་ཀྱི་ ལོ་བརྟན་སྦྱོང་གི།</li> </ul>
བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་ཚོགས་པ།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་དང་ མཉམ་སྦྲེལ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་དེ་ བལྟ་བཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་འཆར་གཞི་དང་ ལས་རིམ་རྒྱ་ ལག་ལེན་འཐབ་ ཅི་དང་ ལོང་འཕེལ་སྐྱོན་ཐབས་འབད་གི།</li> <li>• མཁས་རིག་འཆར་གཞི་དང་ ལོང་འཕེལ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་གི།</li> <li>• བལྟ་བཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཞབས་ཏོག་རྒྱ་སྦྱོང་གི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་གི།</li> <li>• ལྟུང་གི།</li> </ul>
བལྟ་བཤལ་ལག་ལེན་པ།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• སྤྱི་དབྱུགས་དང་འཆར་གཞི་ དེ་ལས་ ལས་རིམ་རྒྱ་ལག་ལེན་འཐབ་ཅི་ནང་ བྱུང་སྦྱོར་འབད་གི།</li> <li>• རིན་ཐང་ཆེ་བ་དང་ བྱུངས་ཁ་ཉུང་བའི་ བལྟ་བཤལ་བྱུང་སྦྱོར་འབད་གི།</li> <li>• འོས་འབབ་སྐྱོན་པའི་ གནས་ཚུན་དང་ ཀུན་སྦྱོང་རྣམ་གཞག་དང་འཕྲིལ་ ཚོང་ ལུ་འབད་གི།</li> <li>• ལྟུང་གི་ལ་ག་ར་གི་ ཉེན་སྲུང་དང་སྲུང་སྦྱོར་ དེ་ལས་ འཕྲོད་བརྟེན་རྒྱ་ དེས་ བརྟན་བཟོ་གི།</li> <li>• མཉམ་འབྲེལ་ཚོང་ལུ་ གཞི་བཙུགས་འབད་དེ་ བལྟ་བཤལ་ལས་སྡེ་ནང་ ས་ གནས་ཀྱི་མི་སྡེ་རྒྱ་ འབྲེལ་གཏོགས་འབད་གི།</li> <li>• ཚོང་ལུ་ལོང་འཕེལ་དང་ ལག་ལེན་ནང་ དཔལ་འབྱོར་དང་ མི་སྡེ་ དེ་ལས་ ལས་སྡེའི་དང་ མཐའ་འཁེར་གནས་སྲུངས་ ཡུན་བརྟན་གྱི་གནད་དོན་རྒྱ་ གཅིག་སྦྱིལ་བཟོ་གི།</li> <li>• ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཚོང་ལུ་ལག་ལེན་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཅི་དང་ ཡུང་འཕེལ་ གཏང་གི།</li> </ul>



<b>Stakeholder Type</b>	<b>Role in delivering Sustainable Tourism</b>
<b>Hoteliers</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Support implementation of the policy, plans and programs.</li><li>• Uphold High value Low volume tourism policy</li><li>• Operate business according to appropriate standards and code of ethics</li><li>• Ensure safety, security and health of all visitors</li><li>• Involve local communities in the tourism industry by establishing partnership ventures</li><li>• Integrate economic, social, cultural and environmental sustainability issues in business development and operation</li><li>• Promote and conduct ethical business practices</li></ul>
<b>Guides</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Support implementation of the policy, plans and programs.</li><li>• Uphold High value Low volume tourism policy</li><li>• Ensure safety, security and health of all visitors</li><li>• Conduct oneself according to appropriate standards and code of ethics</li><li>• Promote and conduct ethical business practices</li></ul>

འབྲེག་ཡོད་ལས་སྡེའི་དབྱེ་བ།	ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤམ་ཞབས་ཏོག་གི་བྱིན་མིའི་ལྷ་འགན།
<p>ཟ་ཁང་པ།</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• སྤྱི་དབྱུས་དང་འཆར་གཞི་ དེ་ལས་ ལས་རིམ་རྒྱ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ནང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• རིན་ཐང་ཆེ་བ་དང་ བྱངས་ཁ་ཉུང་བའི་ བལྟ་བཤམ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• འོས་འབབ་ལྡན་པའི་གནས་ཚུན་དང་ གུན་སྐྱོད་རྣམ་གཞག་དང་འཇམ་ལ་ ཚོང་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི།</li> <li>• ལྷ་སྐོར་པ་ག་ར་གི་ ཉེན་སྲུང་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ དེ་ལས་ འཕྲོད་བསྟེན་རྒྱ་ རེས་བརྟན་བཟོ་ནི།</li> <li>• མཉམ་འབྲེལ་ཚོང་ལུ་གཞི་བཙུགས་འབད་དེ་ བལྟ་བཤམ་ལས་སྡེ་ནང་ ས་གནས་གི་མི་སྡེ་རྒྱ་ འབྲེལ་གཏོགས་འབད་བཙུག་ནི།</li> <li>• ཚོང་ལུ་གོང་འཕེལ་དང་ལག་ལེན་ནང་ དཔལ་འབྱོར་དང་མི་སྡེ་ དེ་ལས་ ལས་སྡེ་དང་མཐའ་འཁོར་གནས་སྲུངས་ ཡུན་བརྟན་གྱི་གནད་དོན་རྒྱ་ བཅུག་སྐྱེལ་བཟོ་ནི།</li> <li>• ཚུམ་མཐུན་གྱི་ ཚོང་ལུ་ལག་ལེན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་མི་དང་ ཡར་འཕེལ་གཏང་ནི།</li> </ul>
<p>ལས་སྐྱོན་པ།</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• སྤྱི་དབྱུས་དང་འཆར་གཞི་ དེ་ལས་ ལས་རིམ་རྒྱ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ནང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• རིན་ཐང་ཆེ་བ་དང་ བྱངས་ཁ་ཉུང་བའི་ བལྟ་བཤམ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• ལྷ་སྐོར་པ་ག་ར་གི་ ཉེན་སྲུང་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ དེ་ལས་ འཕྲོད་བསྟེན་རྒྱ་ རེས་བརྟན་བཟོ་ནི།</li> <li>• འོས་འབབ་ལྡན་པའི་གནས་ཚུན་དང་ གུན་སྐྱོད་རྣམ་གཞག་དང་འཇམ་ལ་ རྒྱ་སྐྱོད་ལེགས་ཤོམ་བཏོན་ནི།</li> <li>• ཚུམ་མཐུན་གྱི་ཚོང་ལུ་ལག་ལེན་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་མི་དང་ ཡར་འཕེལ་གཏང་ནི།</li> </ul>

Stakeholder Type	Role in delivering Sustainable Tourism
<p><b>Other tourism service providers</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Support implementation of the policy, plans and programs.</li> <li>• Uphold High value Low volume tourism policy</li> <li>• Operate business according to appropriate standards and code of ethics</li> <li>• Ensure safety, security and health of all visitors</li> <li>• Involve local communities in the tourism industry by establishing partnership ventures</li> <li>• Integrate economic, social, cultural and environmental sustainability issues in business development and operation</li> <li>• Promote and conduct ethical business practices</li> </ul>

## 9. Formulation, coordination and implementation



- TCB shall lead the implementation of this policy in collaboration with other stakeholders.
- All tourism related initiatives by sectors shall be undertaken in consultation with TCB.
- All tourism related initiatives by the private sector shall be routed and endorsed by TCB.
- The TCB in collaboration with relevant agencies, Local Governments, and sector associations shall implement this policy.

འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེའི་དབྱེ་འགའ།	ཡུན་བརྟན་བལྟ་བཤམ་ཞབས་དོག་གི་ཕྱིན་མིའི་ལཱ་འགན།
བལྟ་བཤམ་གྱི་ ཞབས་དོག་སྲོད་མི་གཞན།	<ul style="list-style-type: none"> <li>• སྲིད་བྱུས་དང་འཆར་གཞི་ དེལས་ ལས་རིམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ནང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• རིན་ཐང་ཚེབ་དང་ གྲུངས་ལ་ཉུང་བའི་ བལྟ་བཤམ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།</li> <li>• འོས་འབབ་ལྷན་པའི་གནས་ཚུན་དང་ ཀུན་སྲོད་རྣམས་གཞག་དང་འབྲེལ་ ཚོང་ལཱ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི།</li> <li>• ལྷ་སྐོར་པ་ག་ར་གི་ ཉེན་སྲུང་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ དེལས་ འཕྲོད་བསྟེན་ཚུ་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི།</li> <li>• མཉམ་འབྲེལ་ཚོང་ལཱ་གཞི་བཅུགས་འབད་དེ་ བལྟ་བཤམ་ལས་སྡེ་ནང་ ས་གནས་གྱི་མི་སྡེ་ཚུ་ འབྲེལ་གཏོགས་འབད་བཅུག་ནི།</li> <li>• ཚོང་ལཱ་ཤོང་འཕེལ་དང་ལག་ལེན་ནང་ དཔལ་འབྱོར་དང་མི་སྡེ་ དེལས་ ལས་སྡེའི་དང་མཐའ་འཁོར་གནས་སྡངས་ ཡུན་བརྟན་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་ གཅིག་སྒྲིལ་བཟོ་ནི།</li> <li>• ཚུལ་མཐུན་གྱི་ ཚོང་ལཱ་ལག་ལེན་འཕོ་འབྲེན་འཐབ་ནི་དང་ ཡར་འཕེལ་གཏང་ནི།</li> </ul>

**༩. བསྐྱིགས་བཤོད་ འཕོ་འབྲེན་དང་ ལག་ལེན། **

- འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་གཞན་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ སྲིད་བྱུས་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་ ལཱ་ལྷིད་འབད་དཔོ།
- ལས་སྡེ་ཚོ་གིས་ བལྟ་བཤམ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིམ་ཚུ་ འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་དང་ ཕྱོས་བསྐྱུན་ཐོག་འབད་དཔོ།
- སྐྱར་གྱི་ལས་སྡེ་ཚོ་གིས་ བལྟ་བཤམ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིམ་ཚུ་ བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་བརྒྱུད་དེ་ ཆ་འཛོག་འབད་དཔོ།
- འབྲུག་བལྟ་བཤམ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་དང་ ས་གནས་གཞུང་ དེལས་ ཚོགས་པ་ཚུ་དང་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ སྲིད་བྱུས་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་དཔོ།

- An action plan will be developed to implement this policy and implementation shall be undertaken with support of the government.

## 10. Monitoring and Evaluation



- The TCB in collaboration with partner agencies and stakeholder shall implement this policy and regular monitoring and evaluation of the implementation shall be undertaken.
- The monitoring and evaluation of the policy shall be based on the implementation of the action plan developed by the TCB
- The TCB shall conduct periodic monitoring and evaluation of plans, programs and policies related to tourism.

## 11. Amendment



- This Policy will come into force from 22nd Day of the 11th Month of the Male Iron Rat Year of the Bhutanese calendar, corresponding to the 5th day of first month of the year 2021.
- The TCB in collaboration with other relevant agencies shall review this policy at least once every five years and revise if necessary.
- In the event of conflict of interpretation of any part of this policy, the TCB shall be the authority to interpret the provisions of the Policy which shall be final and binding.

- སྲིད་བྱུངས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ དང་ལེན་འཆར་གཞི་བཟོ་ནི་དང་ ལག་ལེན་འདི་ཡང་ གཞུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ ཐོག་ལས་འབད་དགོ།

## ༡༠. ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ།

- འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ མཉམ་སྡེ་མ་ལས་སྡེ་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ སྲིད་ བྱུངས་འདི་ལག་ལེན་དང་ དུས་རྒྱུན་བརྟག་ཞིབ་ དེ་ལས་ ལག་ལེན་གྱི་དབྱེ་ཞིབ་ འགན་དབང་ལེན་དགོ།
- སྲིད་བྱུངས་ཀྱི་ལྷ་རྟོག་དང་བརྟག་ཞིབ་དེ་ འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་བཟོ་མི་ དང་ལེན་འཆར་གཞི་ དང་འཁྲིལ་འབད་དགོ།
- འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བལྟ་བཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་ སྲིད་བྱུངས་དང་ལས་རིམ་ དེ་ལས་ འཆར་ གཞི་ཚུ་ དུས་མཚམས་སྡེ་ ལྷ་རྟོག་དང་བརྟག་ཞིབ་འབད་དགོ།

## ༡༡. འཕྲི་སྲོམ་གྱི་

- སྲིད་བྱུངས་འདི་ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ལྷུགས་པོ་གྱི་ལོ་ ཟླ་༡༡ པའི་ཚེས་ ༢༢ ལུ་འམ་ སྤྱི་ཚེས་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༥ ལས་འགོ་བབྱུངས་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི།
- འབྲུག་བལྟ་བཤལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ སྲིད་བྱུངས་འདི་ ལོ་ ༥ གི་ནང་འཁོད་ལུ་ བརྒྱུན་ཞིབ་ཚར་ལེ་འབད་དེ་ དགོས་མཁོ་དང་འཁྲིལ་ བརྒྱུན་བཟོ་འབད་དགོ།
- སྲིད་བྱུངས་འདི་གི་ རོན་ཚན་ག་ཅི་ནང་འབད་རུང་ རོན་འགྲེལ་གྱི་ཉོགས་བཤའ་ལེ་ཐོན་པ་ཅིན་ འབྲུག་བལྟ་ བཤལ་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ སྲིད་བྱུངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ རོན་འགྲེལ་འབད་ནིའི་ དབང་ཚད་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ འདི་ ལུ་མཐའ་དཔྱད་དང་ ཆགནས་འབད་དགོ།



Happiness is a place

## Tourism Council of Bhutan

Tarayana Centre, P.O.Box 126, GPO

Thimphu; Bhutan

Tel: +975 2 323251/2 | Fax: +975 2 323695 | Email: [info@tourism.gov.bt](mailto:info@tourism.gov.bt)

